A. 12 Flinkebo - Bäckedalen Ivarstorp

Du hittar klickbara rubriker här!
(Klicka på respektive länk eller scrolla nedför sidan och läs texter och se på bilder!)

Vill du ladda ner en redigerad version av A. 12 Flinkebo - Bäckedalen Ivarstorp som Word-fil för personligt bruk är det bara att klicka på filen nedan - enkel att skriva ut! Tänk bara på copyright och publiceringsrättigheter!!

A 12 Flinkebo 2014-03-07 .docx 5.5 MB

Ivarstorp 1:2 -tidigare Flinckens/Flinkens stuga/Flinketorpet - senare Bäckedalen under Ivarstorp -Flinkebo- Pettera trädgård

Nu; Uppsala 3:1 - idag med fastighetsadress; Ljungstorp Bäckedalen 4

Klicka på bilden för att se den större! Flygfoto skänkt av Leif Crona, godkänt för publicering av Försvarsstaben, augusti 2014

*Flygbild över **Bäckedalen 4; "Flinkebo"**, starkt förstorad detalj ur större bild av Leif Crona, LC-film, maj 2014 och speciellt flygfotograferad för Ljungstorpsprojektet och hemsidan www.ljungstorpshistoria.se*

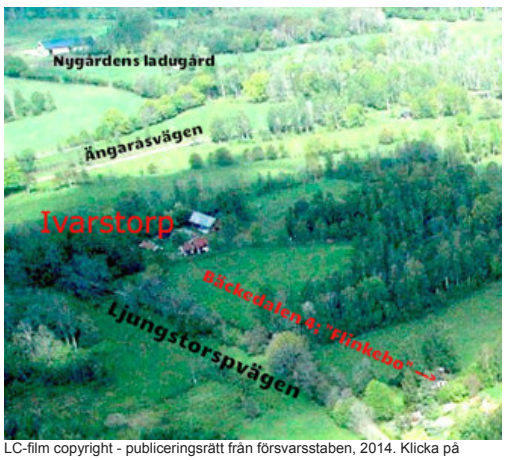

LC-film copyright - publiceringsrätt från försvarsstaben, 2014. Klicka på bilden för att se den större! Flygfoto LC-film copyright med publiceringsrätt försvarsstaben 2014. Klicka på fotot för större

Ur ortsnamnsregistret:
1928 skriver man att ägan var obebyggd och att namnet **Flinkebo** inte användes i dagligt tal. Tidigare ett torp å Nr 1 Ivarstorp.
1946 skriver man att namnet är sentida och inte allmänt brukat. Namnet från en person Flink.

Olika namnformer;
Uppsala 3:1 (nuv. registerkarta)
Ivarstorp 1:2 (1950 lantmäteribeteckning)
"Pettera trädgård" (muntlig tr. sekels. 18/1900)
Flinkabo (karta 1856)
Bäckedalen under Ivarstorp (husförhörslängd)
Flinkens kålgård vid stugan (karttext 1803)
Flinkens hustomt (karta)
Flinckens backstuga (karta 1783)
Flinckens/Flinkens (karttexter)
Flinckens torp/Flinkatorpet (karttext)

Varierande stavning mellan "ck" och enbart "k"

Del av Flinkebo blev Ivarstorp 1:2 med röd färg (sedan 1950). Blått = del av Kronolägenheten från 1803 skiftad till Ivarstorp. Blev 1856 Flinkebo, Granne med Flinkebacken, 1803 tillhörig Späckatorp.

Ljungstorpsvägen närmar sig gamla Flinkebo - nu tomt med sommarstuga. Stenmurarna är gigantiska efter hundratals år av gärdesrensning. Foto Kent Friman, 2013-nov, copyright

Ljungstorp Bäckedalen 4 - sommarstuga vid Flinkens boplats från mitten av 1700-talet. Foto Kent Friman, 2013-nov, copyright

Mer från öster utmed Ljungstorpsvägen

KLICKBARA RUBRIKER PÅ DENNA SIDA

(Du kan alltså klicka på rubriken och hamna vid texten för den på denna sidan!)

- Ivarstorp 1:2
- SAMMANFATTNING FLINKEBO - BÄCKEDALEN IVARSTORP
- Bäckedalens framväxande - hus för hus i husförhörslängderna
- Flinkebo - punkt A. - Bäckedalen Nr 4
- Skogvaktarbostad planeras i Ljungstorp 1764 för Heideridaren Flinck
- Karta 1764 - Broddenstorp; granne med Flinkens backstuga senare
- Välbetrodd Heideridare i Kronoparken Billingen i mitten av 1700-talet
- Ur specialjordeboken kring Flinkens intäkt - "en rättare Anders Flink"
- Karta som speglar 1700-talet slut med Finkens husplats inritad 1801
- Karta 1783 för klargörande av Kronoparksmark; Flinks backstuga med inhägnader (Flinks intäkt)
- Diskussion om hägnader & krav att lägga Flinkens Torp till Varnhems kyrka som klockarebol
- Detaljbild 1783 på Flinkens backstuga med brukade inhägnade marker
- Vid skiftet av Billingeliderna 1803 på 1794 års karta - Bäckedalen

Boende Flinkens stuga;

- Familjen Flink - bor i Flinckens stuga/ husplats 1700-tal --> 1852/54
- Släkten Flinks tid som torpare i Flinks backstuga/Torp/husplats/intäkt
- Inhyses vid Flinks torp - Bäckedalen under Ivarstorp; 1776-1854
- Anders (Magnusson) Flink flyttar till Hålltorps ägor 14 mars 1852
- Anders Flink's boplats? 1852-1877 markerad blå på 1960 års karta

1856 -->;

- Ny familj flyttar in efter Flink och änkefru Catharina Charlotta Trotzig född Kuylenstierna anländer
- Karta 1856 med reglering av Flinkebo som kronolägenhet till Ivarstorp
- Flinks hus rivet - i kyrkoboken nytt Flinkebo (överstruket Bäckedalen)

- Boende i Flinkebo/Bäckedalen under Ivarstorp mellan 1854 - 1886
- Adligt släktad änka arrenderar Bäckedalen under Ivarstorp 1862 -1876
- Svartarps Säteri, Åsle ägt av fanjunkaren Patron C. F. Trotzig m. familj
- Änkefru Catharina Charlotta Trotzig född Kuylenstierna i Ljungstorp
- Änkefru Trotzig överfalls, misshandlas & rånas i sitt hem i Bäckedalen 1875 - då 82 år gammal

- Flinkebo-marken införlivas efter hand juridiskt helt med Ivarstorp
- Skollokal och "Pettera-trädgård"

- Ivarstorp 1:2 - nytt namn på del av ägan 1950 - en sommarfastighet

SAMMANFATTNING FLINKEBO - BÄCKEDALEN IVARSTORP

Karta 1856. Klicka på bilden för att se den större!

Ur ortsnamnsregistret:
1928 skriver man att ägan var obebyggd och att namnet Flinkebo inte användes i dagligt tal. Tidigare ett torp å Nr 1 Ivarstorp. 1946 skriver man att namnet är sentida och inte allmänt brukat. Namnet från en person Flink.

Olika namnformer;
Uppsala 3:1 (nuv. registerkarta)
Ivarstorp 1:2 (1950 lantmäteribeteckning)
"Pettera trädgård" (muntlig tr. sekels. 18/1900)
Flinkabo (karta 1856)
Bäckedalen under Ivarstorp (husförhörslängd)
Flinkens kålgård vid stugan (karttext 1803)
Flinkens hustomt (karta)
Flinckens backstuga (karta 1783)
Flinckens/Flinkens (karttexter)
Flinckens torp/Flinkatorpet (karttext)

Skogvaktarbostad planeras i Ljungstorp 1764 för Heideridaren Flinck
Heideridaren Anders Flinck var en inom Kronoparken Billingen av kronan anställd skogvaktare till häst, som hade att värna skogen mot 'inkräktande'. För hans del planeras 1764 en skogvaktarbostad i det forna Broddens Torpet (Broddenstorp), vilket skulle utvidgas vad gäller markerna i samband med att man justerade gränserna också för de i Ljungstorps södra del liggande soldattorpen.

Jordeboken 1825 i klartext: "En plats lemnad för Flinckens Intägt - Belägen på Kronoparken Billingens Liderne, nära intill hemmanet Ifvarstorps odal egor, innehåller 2 Tunnland 19 kapplands rymd, är beviljad **rättaren Anders Flink och dess Hustru**, uti bägges lifstid, utan frihetsår, år 1789 efter Kongelig Befallningshafvares utslag af den 24 april är denna plats Ränta Konan behållen, och af Landtmätaren åsatt."

Namnformen Flinkebo och grannmarken Flinkebacken kommer av personerna Flinck

Nära Ivarstorps gräns på Kronomark byggdes en 'Flinckens backstuga' som kunde ha byggts av heideridaren för sin "pensionering" eller till någon släkting. Den låg granne till Broddenstorp, hans tilltänkta skogvaktarbostad.

Flinkens stuga kom i alla fall sedan bebos av samma släkt Flink i fyra generationer. Den ligger just där Ivarstorps marker tar vid, ganska nära vägen men inte alldeles nära.

Broddenstorp blev troligen den skogvaktarbostad som var föreslagen för Flinck - men redan mot slutet av 1700-talet planerades ju all mark just här som skiften till gårdar och hemman runt berget, vilket genomfördes 1803 och skogvakteriet upphörde tidigare.

Den benämns senare (1783) "skräddare vid namn Anders Flincks stuga" och kallas också Flinckens backstuga och Flinckens torp i t ex karttext upprättad 1783, dvs 19 år senare. Den bestrids av rådmannen på Kyrkebo som en bosättning "utan att ha rätt därtill"! Men detta lämnas utan åtgärd av lantmätare och lagmän.

Stugans innevånare brukade kronoparksmarken runt sig och i backen upp mellan Broddenstorp och Ivarstorp, utan att egentligen formellt ha ordnat tillstånd för detta och utan att erlägga skatt eller avgift till kronan. Vilket skulle kunna tyda på att byggaren av huset haft starka band till Kronoparkens ämbetsmän.

Det fanns vid tiden, t o m 1761, en skräddare Anders Flink, född 1727 med familj i Kleven, Öglunda, som mycket väl kan ha flyttat hit till stugan efter detta årtal. Kanske en släkting. Hans ena son Erik Flink, född 1755, hamnar i alla fall på Simmesgården i Varnhem, där namnet och anknytningen återfinns enligt husförhörslängd.

Flink var ett mycket vanligt gammalt soldatnamn, så släktskap via endast namn kan vara svårt att sia om. Det fanns också en Bengt Flink, född 1725, som var skräddare i Öglunda och en Anders Flink, född 1728 som hälftenbrukare i Tåbod, Skarke.

I husförhörslängden framgår att fr o m 1772 i "Bäckadalen under Ivarstorp", som stugan kallades, befolkades den av Bengt Flink, född i Närsäter 1724, och hans släkt i rakt nedstigande led i fyra generationer i en oavbruten släktkedja i stugan till och med 1854.

Så Flinkens och Flinkens stuga hade man ju fog för att under lång tid kalla den oavsett ursprung.
Storskiftet 1803 av Kronoparken Billingeliderna - Bäckedalen
Redan vid skiftet av Billingeliderna skiftas delar av Flinks intäkt och bostadshuset på husplatsen med kålgård till Ivarstorp som kronolägenhet. Redan då kallades huset Bäckedalen (under Ivarstorp) i husförhörslängderna, trots att det formellt hörde till Kronoparksmark i de första husförhörslängderna från tiden 1776 - 1803.

Man kan se att det vid sekelskiftet 1700/1800 tycks finnas två husbyggnader sammanförda på Flinks husplats direkt mot gränsen/hägnaden till hemmanet Ivarstorp. Här bodde då enligt husförhörslängderna sedan länge två generationer Flink, så det är väl troligt att det var två tättbyggda boningshus. Senare hittar man också där inhyses under "Bäckedalen under Ivarstorp".

Det har också i slutet på 1700-talet byggts ett hus i Flinks intäkt vid vägen på Späckatorps skifte. Detta hus lär vara det första på den senare bildade fastigheten Flinkebacken 1:1 och på så sätt ett av de tidiga husen i det område som senare kom att kallas enhetsbenämnt Bäckedalen under en tid i husförhörslängderna och troligen också bland allmänhet.

Bäckedalen kom att bestå av allt fler hus uppbyggda under 1800-talets första hälft och innefattade också ibland de äldre husen i området i sin områdesbenämning, bl a Flinkens, Späckatorp, men även Hålltorps Broddenstorp/Rättarebacken under en tid. Den senare kallades under någon tid "Bäckedalen under Hålltorp" - troligen tillsammans med något/några hus som idag inte finns spår efter ens på någon karta.

Boende Bäckedalen under Ivarstorp - Flinkebo under Flink-erans fyra generationer;

1765 kanske kan Heideridaren Anders Flinck ha byggt huset till sin släkt, eller till sig själv?
Högst troligt är att hans namn namngett huset och att hans släkt bor i det senare.
1783 fanns Skräddare Anders Flincks backstuga, troligt namn på huset, inte den boende.
1772-1854 fanns här familjen Bengt Flink med kvarboende ättlingar i rakt nedstigande led.

Husförhörslängd 1779-1787, 1786-1791 samt 1792-1800, Bäckedahlen;

	Bengt Flink, född i Närsäter 1724 - dör 1790-talet (troligen 1799)
Hustrun	Stina Larsdotter, född i Öfwerbo 1745
Son	Johannes, född i Öwferbo 1770 den 25/6 - flyttade till Göteborg 1785
Dotter	Caisa, född på platsen 1772 den 16/7
Son	Lars, född i Öfwerbo1775 den 22/6 - flyttade till Wäberga 1791
Son	Magnus, född i Öfwerbo 1777 den 10/12
Dotter	Anna, född på platsen 1782 den 19/2 - död 1783

Husförhörslängd 1800-1815, 1815-1836 samt 1836-1846, Bäckedalen;

Enkan	Stina Larsdotter, född 1745 - not; "Flinkens änka under Ivarstorp" - dör 1819
Torparen	Magnus Flink, född i Klostret 1777 - not; "krympling" - dör 1846
Hustrun	Annika Jonsdotter, född i Skara 1772 den 22/10 - flyttar in 1803 från Storekullen - dör 1850
Dottern	Stina, född på platsen 1805 den 10/6 - död 1808
Son	Johannes, född på platsen 1808 den 8/4 - flyttar till Klockaretomten 1835
Dotter	Stina, född på platsen 1819 den 4/4 - flyttar ut till Kyrkefalla 1841
Gift son	Anders Magnusson Flink, född på platsen 1812 den 3/3 - not; "Torpare"
Hustrun	Sara Lena Berg, född i Stensgårdshult 1812 den 11/11 - flyttar in 1833 i mars
Dotter	Anna Lisa, född på platsen 1833 den 7/11 - "Mycket snäll!" - till Ulunda 1854
Dotter	Charlotta, född på platsen 1835 den 31/8 - flyttar ut 1857 från nytt boende
Son	Johan Magnus, född på platsen 1845 den 22/3
Dottern:	Alida Ulrika, född på platsen 1852 den 17/6

Bland de inhyses under denna period kan nämnas;

Afskedade Soldaten	Sven Klosterberg, född i Stenhammar 1730- dör, 51 år gammal, i fallandesot den 3/8 1781 - varit soldat i Bäckstorp Nr 331 (granntomt)
Enkan	Lena Andersdotter, född Kinnewedum 1737
Son	Anders, född på platsen 1769 den 3/10
Dottern	Inga, född i Bostället/Bäckedal 1765 - ut till Wing 1783 - in/ut till Wåmb 1788

Anders Flink flyttar med familj 1862

Anders Magnusson (Flink) återfinns härefter flyttad i boken till under Hålltorps rote inhyses/torpare mellan år 1854 till år 1877 - då han dör. Han finns tillsammans med hustru Sara - som dör 1881 - och med barnen; Sonen Johan Magnus - flyttar ut 1860, dottern Alida som flyttar till Sköfde 1869.

Skiftestilldelningen 1803 till Stora Hålltorp ger en möjlig lokalisering för flytt från Flinks husplats till Hålltorps jordbit enligt beskrivningen "Bäckedalen vid Broddenstorps marker (Måstomten) och Lindqvista tomten". Samtidigt byggdes ett nytt hus kallat Flinkebo mitt emot den tidigare Flinks stuga i ägan Flinkebo.

Det finns ingen dokumentation kring detta Flinkens nya hus på platsen, men 1865 förnyade Hålltorp genom Anders Pettersson kontraktet, som sedan fick gälla till Flinks död 1877.

Är svårt att utläsa till vilket hus de flyttade genom denna överlåtelse från Stora Hålltorp 1852. Det tycks inte ha gjort några avtryck på kartor, men ligger under Hålltorp, och kallas Bäckedalen vid Broddenstorps marker (Måstomten) och Lindqvista tomten - enligt skrivet kontrakt.

Nya tider i Flinkebo och Änkefru Chatharina Charlotta Trotzig flyttar in i Bäckedalen

Ny familj flyttar in i Flinkebo/Bäckedalen under Ivarstorp efter Flink 1854 och änkefru Catharina Charlotta Trotzig född Kuylenstierna anländer som arrendator enligt husförhörslängden 1862.

Husförhörslängd 1854-1862, Flinkebo;

Inhyses Petter Larsson, född i Varnhem 1802 den 24/5 - in 1854 - inhyses från Upsala
Hustrun Eva Svensdotter, född i Fröjered 1804
Dotter (Lina) Helena, f. i Varnhem 1831 - in 1855 in från Kjerrtorp

Dottern bildar familj och hennes make
Inhyses Anders Petter Larsson, född i Varnhem 1837 - flyttar in vid dotterns födelse 1859
Hustrun (Lina) Helena, f. i Varnhem 1831
Dottern Anna Charlotta, född 1859
Dotter Maja Greta, född i Varnhem 1860 den 30/8
- hela den unga familjen flyttar ut till Tåbolet, Kyrkebo 1861

Det kan konstateras att änkefru Trotzig, född Kuylenstierna, av någon anledning väljer Ljungstorp och där Bäckedalen som plats för sitt liv under några årtionden under 1850 -1870-talet - mellan hennes 63:e och 83:e år i livet! Kanske hade hon kontakter med familjeklanen vid Hålltorp/Ivarstorp/Uppsala - som då ägde Flinkebacken.

Hon finns här i husförhörslängden på sidan Bäckedalen under Ivarstorp skriven som arrendator 1862 - flyttar in som "ägare av husen i Bäckedalen" redan 1856 - hon ägde enligt inteckningsprotokoll åtminstone Flinkebacken fram till 1875/76 - då hon sålde det till en Mamsell Edelman och lämnade Bäckedalen med sin piga för Fägred, då 83 år gammal.

Husförhörslängd 1869-1880, Bäckedalen under Ivarstorp;
- ut flyttar nu alltså fru Trotzig 1876 (83 år gammal) med sin piga till Fägre och in flyttar;

Maken Johan Petter Johansson, f. i Himstad, 1818, in 1877 med familj från Warola
Hustrun Christina Andersdotter, född i Grefbäck 1836 den 26/10
Dotter Augusta, född i Grefbäck 1860 den 2/5
Dotter Johanna, född i Grefbäck 1871 den 29/7
Dotter Sofia Axelia, född i Ljunghem 1873 den 28/12
Son Per Johan, född i Ljunghem 1876 den 10/7
Dotter Kristina Wilhelmina, f. i Varnhem 1880 den 26/5
- hela familjen emigrerar till Nordamerika 31/5 1881

Enkan Eva Svensdotter, född 1804 - bor fortfarande kvar - 65 år gammal, blir nu här 76 år.

Husförhörslängd 1880-1895, Bäckedalen under Ivarstorp;
Enkan Eva Svensdotter, född 1804 - not; "fattig" - flyttar ut till Fattighuset 1884 och dör där 82 år gammal den 15/7 1886.

Senare historia

Härefter skrivs ingen på den särskilda fastigheten Flinkebo eller Bäckedalen under Ivarstorp.

Namnet Flinkebo på den 1856 förrättade skiftesdelen från skiftet 1803 blir aldrig riktigt ett namn på ett torp/hus med egen identitet och därför "fastnar" det inte i folkminnet eller blir allmänt känt. Det används inte enligt ortsnamnsregistret. Namnet förekommer dock på kartor och inom lantmäteriet som bakgrund till den mark som år 1952 införlivas med hemmanet Uppsala, förutom en sommarstugetomt, Ivarstorp 1:2, vilken avstyckas för sig.

Enligt muntlig tradition förmedlad av bl a Margit Lindqvist, Bäckedalen, Ljungstorp så fanns här under en tid någon form av skolverksamhet i huset i Bäckedalen under Ivarstorp, troligen före 1877 då skolan startade i Sparrsäter i Ljungstorp och kanske efter Petter Lindqvists "privatlärarundervisning" i Bäckedalen 1845.

Dessutom kallades hustomten där vid gränsen mot Ivarstorp för "Pettera-trädgård" enligt tidiga muntliga traditioner, efter en Petter som anlagt en trädgård.

Troligen är det den "trädgårdsmästare" som i husförhörslängd 1869-1880 skrivs under Hålltorps Rote:
Arbetaren Lars Petter Pettersson (trädgårdsmästare), f. i Wing 1844 - in med familj 1873 från Backa - där "trädgårdsdräng"; - not; "Försvarslös"

Det verkar troligt att han flyttade in i något hus nära Flinkebo och hade kanske tid för att anlägga en trädgård där, då han vid tiden inte hade något annat arbete ("försvarslös"). Kanske uppmuntrades han av Änkefru Trotzig, som då fortfarande arrenderade/ägde och bodde och verkade i husen i Bäckdalen.

Trädgårdsmästaren skrivs på samma sida som, och under, en rad "försvarslösa" (dvs arbetslösa) under Hålltorps rote på samma sida som där överst står Magnus Flink som via ett kontrakt kunnat konstateras ha flyttat in på Hålltorps marker nära "Lindqvista tomten" och tycks vara torpare under Hålltorp (också nära Broddenstorp). Troligen är detta huset Sandtaget byggt på grustagsmark innan det Lindqvista huset.

Detta var ett boende i och runt det som nu kallades med ett gemensamt namn för Bäckedalen med vissa svårigheter att reda ut.

1928 skriver ortsnamnsregistret att ägan var obebyggd, troligtvis revs det 1854 uppförda huset långt tidigare.

Ägan avstyckades från Ivarstorp 1:1 1950-03-30 och kallades då Ivarstorp 1:2 och ingick alltså inte i Uppsalas köp av de övriga avstyckade markerna kring Ivarstorp.

Ägan, på 1 620 m^2, heter sedan 1984 Uppsala 3:1 och på den finns idag (2013) en sommarstuga med ny ägare sedan 2012. Hos lantmäteriet registrerad adress förfastigheten: Ljungstorp, Bäckedalen 4.

LÄS GÄRNA SIDAN NEDAN MED KARTOR OCH DJUPARE BESKRIVNING AV DE BOENDE!

Bäckedalens framväxande - hus för hus i husförhörslängderna

Ur husförhörslängder (Hfl); *Bäckedalenhusen* - i tidsordning allteftersom namnet *Bäckedalen* införs i Hfl:
Dagens fastighetsadress använd nedan - **Bäckedalen 4 - 1** från väster mot öster utmed Ljungstorpsvägen;

A. Bäckedalen Nr 4:

Bäckedalen uppträder i husförhörslängd för första gången redan **1779** och då enbart syftande på **Flinkens intäkt**strax utanför Ivarstorps gräns. Namnet följer sedan enbart denna husplats under Ivarstorp efter skiftet 1803 ända till husförhörslängd 1854. Denna boplats blir 1854 i husförhörslängd **Flinkebo Bäckedalen** och 1862 återigen enbart **Bäckedalen** arrenderad av änkefru Trotzig t o m 1876. Fastigheten införlivas därefter med Ivarstorp och kvar blir 1952 en mindre avstyckning med idag fastighetsadressen: **Ljungstorp Bäckedalen 4** - se rubriken A. 12 Flinkebo - Bäckedalen Ivarstorp!

B. Bäckedalen Nr 3:

Kronolägenheten **Flinkebacken** skrivs **inte som *Bäckedalen***, utan boende skrivs som **inhyses Späckatorp** tills man i husförhörslängd **1869** skriver ut namnet **Flinkebacken**. Grundägan tillhörde först Späckatorp, sedan Backa gård innan den såldes vidare och borde då ha historiskt ha hetat **Bäckedalen under Späckatorp.** Denna fastighet utgör alltså en av de husplatser som i dagligt tal alltmer blev det **geografiska ortsnamnet Bäckedalen**. Idag är fastighetsadressen; **Ljungstorp Bäckedalen 3** - se rubriken A. 13. Bäckedalen - Flinkebacken!

C. Bäckedalen Nr 2:

1832 ges också Petter Linqvists då nybyggda stuga vid det allmänna sandtaget, på allmän sockenmark, också namnet ***Bäckedalen*** - den kallas " **Ett nyhemman, Bäckedalen**". Fr o m 1854 endast **Bäckedalen** och blir så småningom **Bäckedalen 2:1**. Idag med fastighetsadress; **Ljungstorp Bäckedalen 2** - vilket alltså är huset i detta avsnitt; A. 19 Bäckedalen 2!

D. Bäckedalen Nr 1:

1802 byggdes troligen nästa hus nästa hus i raden österut utmed Ljungstorspvägenoch **1905** skrivs det som;**"Sandtaget, Bäckedalen, allmän mark"** och 1922 skrivs det som "**Hus Sandtaget å allmän mark, även kallat Bäckedalen**". Idag skrivs fastighetsadressen; **Ljungstorp Bäckedalen 1** - se rubriken A. 20 Sandtaget!

E. Bäckedalen - Hålltorp:

Dessutom skrivs "**Bäckedalen under Hålltorp**" i husförhörslängdsregistret 1880-1895 och på sidan skrivs**Rättarebacken/Bäckedalen**. I skiftestexten för storskiftet 1803, Billingeliderna, skrivs för Broddenstorpsägan

som förs till Stora Hålltorp; **"Af Broddenstorps eller Rättarebackens ingtägt". Broddenstorp/Rättarebacken**försvann som särskild husplats efter att ha varit **Rättarebacken**, "**Torp under Hålltorp**", **Broddenstorp** och är helt borta ur husförhörslängderna för denna husplats efter 1895.

Flinkebo - punkt A. - Bäckedalen Nr 4 ovan

Skogvaktarbostad planeras i Ljungstorp 1764 för Heideridaren Flinck

Hejderidare (af ty. *heide*, skog), en underordnad tjänstegrad i den gamla jägeristaten. Ordet användes ännu i vissa delar af södra Sverige (Skåne) i betydelsen herrgårdsskogvaktare. A. Km.

Ur Nordisk familjebok, Uggleupplagan, 1909 (http://runeberg.org/nfbk/0156.html)

Det vill säga heideridaren Anders Flinck var en inom Kronoparken Billingen av kronan anställd skogvaktare till häst, som hade att värna skogen mot 'inkräktande'.

Vid mitten av 1700-talet hade skogen på Billingen delvis skadats av upprepade skogsbränder. Dessutom var den "till olovliga byggen nedtagen" och brännslebristen började bli ett allvarligt bekymmer för allmoge och myndigheter. Den jägeribetjäning som fanns hann ej med att övervaka de stora skogsområdena, fler måste anställa och man sökte efter lämpliga platser till boställen.

Broddenstorp i Ljungstorp föreslogs till boställe åt "wällbetrodde heideridaren Anders Flinck" och vid avmätning och syn av de i närheten uppförda soldatboställena utfärdas följande karta och handlingar över förrättningen:

Klicka på texten för att kunna läsa den bättre! Text av Nils Lann i Varnhemsbygden XXXX.

I karttexten följer sedan en noggrann beskrivning av hur gränserna och marktypen skall vara för de fyra soldattorp man har med, samt torpet Broddenstorp, som får sina ägor ordentligt utbredda på kronomarken inför att bli skogvaktarbostad å**t heideridaren Anders Flinck**.

Stavningen i äldre karttexteer är **Flinck** med "ck", vilket kanske inte har så stor betydelse, då just "k" oftast fick ett "c" framför sig i texter från tiden! Senare släppte man denna stavning för enbart "k" i många ord. Senare skriver man alltså följdaktligen **Anders Flink**.

Karta 1764 - Broddenstorp; granne med Flinkens backstuga senare

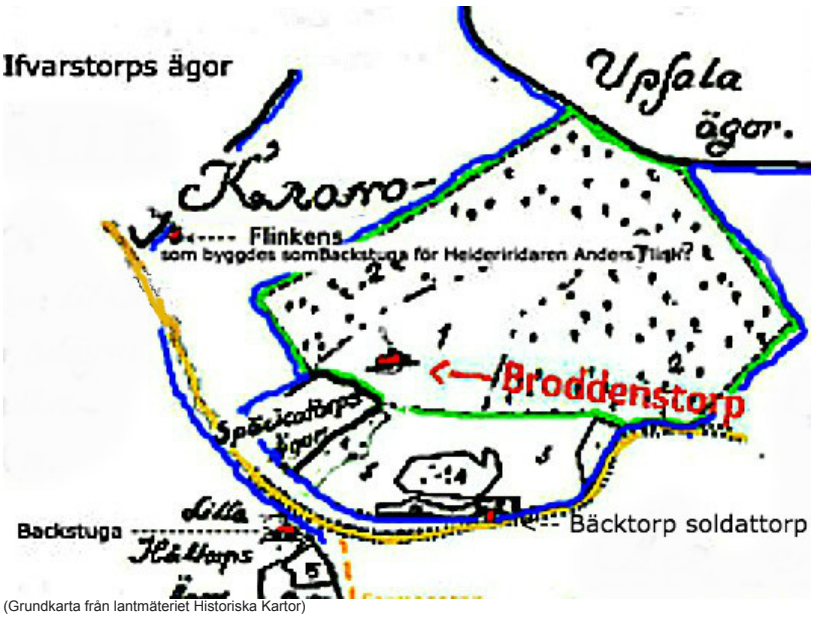

(Grundkarta från lantmäteriet Historiska Kartor)

*Som en ö i **Kronoparken** ligger år 1764 <u>på kronomark</u> **Broddenstorp** tillsammans med bl a **soldattorp Nr 331**(Bäcktorp). **Broddenstorp föreslogs** som skogvaktarstuga åt heideridaren **Anders Flinck**. Kartan upprättades för detta ändamål. På kartan har av KF inritats en senare stuga med en spekulation om upphov; **Flinckens backstuga** fanns i verkligheten där på karta 1783, dvs 19 år senare.*

Heideridaren Anders Flinck var en inom Kronoparken Billingen av kronan anställd skogvaktare till häst, som hade att värna skogen mot 'inkräktande'. För hans del planeras 1764 en skogvatkarbostad i det forna Broddens Torpet (Broddenstorp), vilket skulle utvidgas vad gäller markerna i samband med att man justerade gränserna också för de i Ljungstorps södra del liggande soldattorpen.

Namnformen Flinkebo och grannmarken Flinkebacken kommer av personerna Flinck/Flink

Nära Ivarstorps gräns på Kronomark byggdes en 'Flinckens backstuga' som kunde ha byggts av heideridaren för sin "pensionering" eller till någon släkting. Den låg granne till Broddenstorp, hans tilltänkta skogvaktarbostad.

Flinkens stuga kom i alla fall sedan bebos av samma släkt Flink i fyra generationer. Den ligger just där Ivarstorps marker tar vid, ganska nära vägen men inte alldeles nära.

Broddenstorp blev troligen den skogvaktarbostad som var föreslagen för Flinck - men redan mot slutet av 1700-talet planerades ju all mark just här som skiften till gårdar och hemman runt berget, vilket genomfördes 1803 och skogvakteriet upphörde tidigare.

Den benämns senare (1783) "skräddare vid namn Anders Flincks stuga" och kallas också Flinckens backstuga och Flinckens torp i t ex karttext upprättad 1783, dvs 19 år senare. Den bestrids av rådmannen på Kyrkebo som en bosättning "utan att ha rätt därtill"! Men detta lämnas utan åtgärd av lantmätare och lagmän.

Stugans innevånare brukade kronomarksparksmarken runt sig och i backen upp mellan Broddenstorp och Ivarstorp, utan att egentligen formellt ha ordnat tillstånd för detta och utan att erlägga skatt eller avgift till kronan. Vilket skulle kunna tyda på att byggaren av huset haft starka band till Kronoparkens ämbetsmän.

Det fanns vid tiden, t o m 1761, en skräddare Anders Flink, född 1727 med familj i Kleven, Öglunda, som mycket väl kan ha flyttat hit till stugan efter detta årtal. Kanske en släkting. Tyvärr saknas husförhörslängd i Öglunda för tidsperioden efter 1761, så det går inte att berkäfta att han flyttade hit - likväl saknas både utflyttnings- och inflyttningslängd för dessa år liksom husförhörslängd i Varnhem - den startar 1779. Hans ena son Erik Flink, född 1755, hamnar i alla fall på Simmesgården i Varnhem, där namnet och anknytningen återfinns enligt husförhörslängd.

Flink var ett mycket vanligt gammalt soldatnamn, så släktskap via endast namn kan vara svårt att sia om. Det fanns också en Bengt Flink, född 1725 som skräddare i Öglunda och en Anders Flink, född 1728 som hälftenbrukare i Tåbod, Skarke.

I husförhörslängden framgår att fr o m 1772 i "Bäckadalen under Ivarstorp", som stugan kallades, befolkades den av Bengt Flink, född i Närsäter 1724, och hans släkt i rakt nedstigande led i fyra generationer i en oavbruten släktkjedja i stugan till och med 1854.

Så Flinkens och Flinkens stuga hade man ju fog för att under lång tid kalla den oavsett ursrpung.

(Resonemang kring Flinks backstuga, boende och släktnamn; Kent Friman, 2013)

Välbetrodd Heideridare i Kronoparken Billingen i mitten av 1700-talet

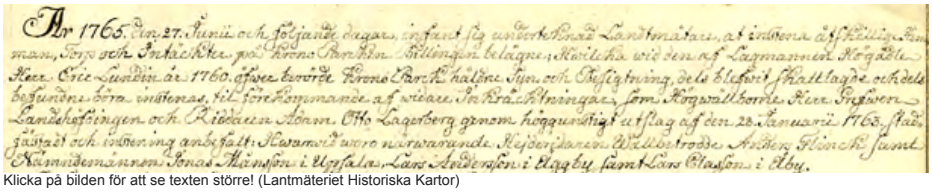

Klicka på bilden för att se texten större! (Lantmäteriet Historiska Kartor)

Textuttolkning:

"År 1765 *den 27 Juni och följande dagar infant sig undertecknad Lantmätare at instena åtskilliga Hemman, Torp och Intäckter på kronoparcken Billingen belägne; Hvilka wid den af* ***Lagmannen Högädle Herr Eric Lundin år 1760*** *öfwer berörde Krono Parck hållne Syn och Besiktning, dels blifwit Skattlagde och dels befindne behöfwa instenas til förekommande af widare Inkräcktningar som Högwälborne Herr Grefven Landshöfdingen och Riddaren Xxxx Otto Lagerberg genom höggunstigt utslag af den 28 januari 1763 stadfästadt och instening anbefallt.*
Hwarvid woro närwarande Heideridaren Wällbetrodde Anders Flinck samt Nämndemännen Jonas Månsson i Upsala, *Lars Andersson i Äggby samt Lars Classon i Åby."*

Ur specialjordeboken kring Flinkens intäkt - "en rättare Anders Flink"

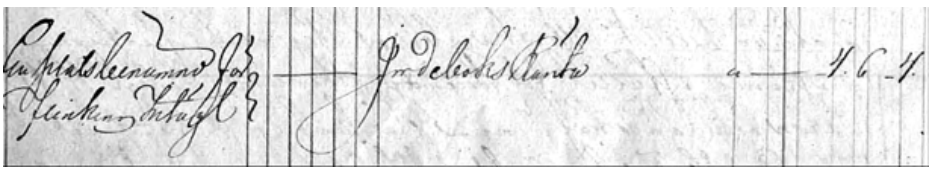

Jordeboken 1825 i klartext: *"En plats lemnad för Flinckens Intägt - Jordeboks Ränta - 4.6_4.*

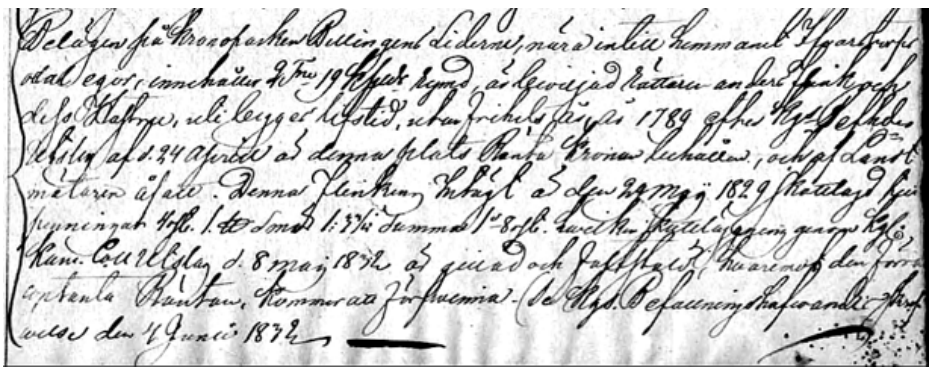

I klartext: *"Belägen på Kronoparken Billingens Liderne, nära intill hemmanet Ifvarstorps odal egor, innehåller 2 Tunnland 19 kapplands rymd, är beviljad rättaren Anders Flink och dess Hustru, uti bägges lifstid, utan frihetsår, år1789 efter Kongelig Befallningshafvares utslag* af den 24 april *är denna plats Ränta Konan behållen, och af Landtmätaren åsatt. Denna Flinkens Intägt är den 24 maj 1829 Skattlagd till penningar 4 rdl (1. xxx 1:33/4) summa 1^8 rst. Såväl som Skatteläggning genom Kgl Kammar Collegii utslag den 8 maj 1832 är gillad och stadfästdt, hvarigenom den förra upplupna Räntan, kommer att försvinna. Se Kgl. Befallningshavande skrifvelse den 16 Juni 1832."*

Det är med säkerhet denna beteckning - "**Rättare"** - på **Anders Flink**, som gett namnet Rättarebacken för del av området vid/i Bäckedalen.

Karta som speglar 1700-talet slut med Finkens husplats inritad 1801

Kartan via Olof Cassmark till Carl Arvid Tell, Backa gård. Den utgör en del av en handritad karta som omfattar området från Skara till Billingen. Kartan är handritad av fortifikationsunderofficeren Lindgren de första åren efter 1800 (enl. påskrift) Originalet fanns 1973 på milostaben i Skövde.

Så här tydligt inritades Flinkens husplats nära Broddenstorp i slutet på 1700-talet på militär handritad karta från 1801. Man kan redan ana formen för kommande Flinkebo vid anslutning till Ivarstorp 1803 vid skiftet av Kronoparken Billingelidernа.

(Kartan är avfotograferad vid besök hos Carl Arvid Tell Backa gård, 2013)

Karta 1783 för klargörande av inhägnader på Kronoparksmark med Flinks backstuga med inhägnader (Flinks intäkt)

Vid Ljungstorpsvägen i västra hörnet nedtill på Kronomarken makerad med A. finns det hus som beskrivs som Flinckens backstuga med brukad mark benämnd c.

Littera A:
Är hela platsen med tillydande Gatugården sådan den af sökanden är begärd. Och År **1763** på fältChartan utvisar behörigen instenad blifvit, Samt Skarcke By med Ifvarstorp och Späckatorp mot ofvannämnde ränta tillagd, har för detta varit inhägnad, men är nu åter til en del utlagt, varandes deraf under

a/ Intäkt till hemmanet Späckatorp mager och stenig vallmark
b/ Mycket stenig och Föga duglig vallmark till hemmanet Ifvarstorp inhägnad
c/ Intägt til en backstuga Flinckens kallad, hvaraf
X ; är upodlad åker af mager sandjord
Y: är Vallmark dels innestängd, dels oinstängd, höglandt stenig och föga duglig'
d/ Är den del av platsen som jemte Gatugården ligger til öpna marken, är belägen mellan Ängerås och Upsala ägor, aldeles Skoglös; utan minsta ämne til annan Skog än den endast de smått mindre växtligt buskage af Ahl och i öfrigt ganska stenig, består til större delen af kjärraktig och blott till bete tjänlig mark, innehåller med en liten
under titeln Z gjord intägt til en Backestuga vid Upsala.

Man kan se att med **c.** ("**Flinkens backstuga**") är utmärkt på den större delen av området och utgör hela ytan mellan **Torpet Broddenstorps ägor** och **Hemmanet Ivarstorps ägor** och i nordost **Hemmanet Upsala odal ägor**.

Stor diskussion 1783 kring hägnaderna och krav att lägga Flinkens Torp till Varnhems kyrka som klockarebol

Direktcitat ur karttexten:

*"Under mätningen infandt sig å nyo **Herr Capitain de Frese** (anm; nu vid Ängarås), så väl som vice Pastorn Skörholm och **Commissarien Kullberg**, af hvilka **de tvenne förstnämnde itererade sin förut gjorda Protest**, uttalande det de voro sinnade begjära högvederbörligit tillstånd at få sin inhägnad, den större till Beteshage under dels innehafvande och tillstötande Boställe Ängerås, norra delen af den i frågavarande platsen, och den senare,*

***det så kallade Flinkens Torp til Klockarebol under Warnhems kloster kyrka, hvilket de begärde här anteknas måtte**;*

*äfvensom **Commisarien Kullberg** förbeholt sig orubbad besittning af de intagor han innehade til Ifvarstorp och Späckatorp såsom dess enskilta tilhörighet och dessutom del i den öfriga marken för desse hemman i händelse den beviljas skulle."*

Slutklämmen tycks bli; att det som varit inhägnat får förbli på detta sätt, liksom att resten kan inhägnas för allmänt bete för hela Skarke by och inte endast för den sökande rådmannen på Kyrkebo, med motiveringen; "därest sökanden inte äger det minsta kreatur, vilken förmån hans grannar inte sakna"! Kyrkebo får dock även sin del av Kronomarken för inhägnad till bete för sin djur. Området kallas senare för "Kyrkebo hästahage". Kronan äger marken och tar ut avgift av hemmanen.

På så sätt ligger **Flinkens stuga/Flinkens Torp**, vid tiden benämnd "**skräddare Flinks stuga**", kvar med sina nu**kartinritade** kringhägnader för torpjordbruk och djurhållning inför framtida regleringsskiften - trots att skräddaren "dertil ej voro berättigad" enligt de protesterande. Ingen skattläggning diskuteras dock för **Flinkens backstuga med mark**!

Läs gärna hela den tolkade texten till karta och förrättning 1783 - klicka på .pdf-filen här nedan:

Ivarstorp Text till karta 1883 Späckatorp m fl.pdf
54 KB

Detaljbild 1783 på Flinkens backstuga med brukade inhägnade marker

Detalj av karta 1783.

*Det är lätt att på kartan se att det är denna lilla husplats som har följt med ända in i våra dagar som en husplats och nu finns som **Ivarstorp 1:2** med en sommarstuga med ungefär samma läge som **"Flinkens stuga med kålgård"** (benämning; karta 1794).*

*Del av denna mark skiftades till Ivarstorp 1803 (formellt införlivad med lagfart slutligen 1906) och själva marken utom hörnet med husplats såldes till Uppsala 1952. Kvar då fanns alltså då den lilla avstyckade fastigheten**Ivarstorp 1:2** som finns där än idag (2013).*

Vid skiftet av Billingeliderna 1803 på 1794 års karta - Bäckedalen

Karta från 1794 var grund för skiftet 1803. (Lantmäteriet Historiska Kartor)

*Redan vid skiftet av Billingeliderna skiftas delar av **Flinks intäkt** och bostadshuset på **husplatsen med***

***kålgård** till**Ivarstorp** som kronolägenhet. Den blå markeringen ger vad som skiftades till Ivarstorp. Redan då kallades huset**Bäckedalen** (under Ivarstorp) i husförhörslängderna, trots att det formellt hörde till Kronoparksmark i de första husförhörslängderna från tiden 1776 - 1803.*

*Man kan se att det vid sekelskiftet 1700/1800 tycks finnas **två husbyggnader sammanförda på Flinks husplats**direkt mot gränsen/hägnaden till hemmanet Ivarstorp. Beteckningarna och text på kartan är från karttexten. Här bodde då enligt husförhörslängderna sedan länge **två generationer Flink**, så det är väl troligt att det var två boningshus. Senare hittade man också inhyses under "Bäckedalen under Ivarstorp".*

*Det har också i slutet på 1700-talet byggts **ett hus i Flinks intäkt vid vägen på Späckatorps skifte**.*
*Detta hus lär vara det första på den senare bildade fastigheten **Flinkebacken 1:1** och på så sätt ett av de tidiga husen i det område som senare kom att kallas enhetsbenämnt **Bäckedalen** under en tid i husförhörslängderna och troligen också bland allmänhet.*

Bäckedalen kom att bestå av allt fler hus uppbyggda under 1800-talets första hälft och innefattade också ibland de äldre husen i området i sin områdesbenämning, bl a Flinkens, Späcktorps men även Hålltorps Broddenstorp/Rättarebacken under en tid. Den senare kallades under någon tid "**Bäckedalen under Hålltorp**" - tillsammans med något/några hus som idag inte finns spår efter.

****

Bäckedalen som benämning på husen i området **öster om hemmanet Ivarstorp** kom under 1800/1900-talet i husförhörslängder att bl a presenteras som:

Bäckedalen under Ivarstorp (kronolägenheten Flinkebo- tidigare Flinkens backstuga/torp, mm)
Bäckedalen under Speckatorp (skiftad som del av Flinkens intäkt - senare Flinkebacken)
Bäckedalen under Hålltorp (Rättarebacken/Broddenstorp i något skede)
Bäckedalen på allmän mark (De små husen i Bäckedalen i eller nära grustaget - "allmän sockenmark")
Bäckedalen (Flinkebo, Flinkebacken och uppförda hus i allmänhet på Späckatorps marker, nära och i dalen med bäcken, samt även hus på Hålltorps ägor genom bl a Broddenstorp/Rättarebacken och på Allmänningen)

efter hand profilerade sig de olika husen med egna namn i husförhörslängder/församlingsböcker, där namnet**Bäckedalen** reserverades för några av husen.
(Kommentarer Kent Friman, 2013 byggda på uppgifter i husförhörslängder och vissa "lagfartsdokument")

****

Familjen Flink - bor i Flinckens stuga/ husplats 1700-tal --> 1852/54

Karta 1794 visar att Flinks husplats kan ha haft två hus tätt intill varandra i gränsen till Ivarstorp -1854 rivna med nytt hus byggt i 120 b -del av Flinks intäkt. Blått=Bäckedalen Ivarstorp=Flinkebo

1765 kanske kan Heideridaren Anders Flinck ha byggt huset till sin släkt, eller till sig själv som pensionär? Högst troligt är att hans namn namngett huset och att hans släkt bor i det senare.
1783 fanns Skräddare Anders Flincks backstuga, troligt namn på huset, inte den boende.
1772-1854 fanns här nämligen familjen Bengt Flink med kvarboende ättlingar i rakt nedstigande led i fyra generationer.

Släkten Flinks tid som torpare i Flinks backstuga/Torp/husplats/intäkt

Husförhörslängd 1779-1787, 1786-1791 samt 1792-1800, Bäckedahlen (samma uppslag som Ivarstorp);

	Bengt Flink, född i Närsäter 1724 - **dör 1790-talet** (troligen 1799)
Hustrun	**Stina Larsdotter**, född i Öfwerbo 1745
Son	Johannes, född i Öwferbo 1770 den 25/6 - flyttade till Göteborg **1785**
Dotter	Caisa, född på platsen **1772** den 16/7
Son	Lars, född i Öfwerbo1775 den 22/6 - flyttade till Wäberga **1791**
Son	**Magnus**, född i Öfwerbo 1777 den 10/12
Dotter	Anna, född på platsen 1782 den 19/2 - död **1783**

Husförhörslängd 1800-1815, 1815-1836 samt 1836-1846, Bäckedalen (sidan innan Ivarstorp);

Enkan **Stina Larsdotter,** född 1745 - not; "**Flinkens änka under Ivarstorp**" - **dör 1819**

Torparen	**Magnus Flink**, född i Klostret 1777 - not; "krympling" - **dör 1846**
Hustrun	**Annika Jonsdotter**, född i Skara 1772 den 22/10 - flyttar in 1803 från Storekullen - **dör 1850**
Dottern	Stina, född på platsen 1805 den 10/6 - **död 1808**
Son	Johannes, född på platsen 1808 den 8/4 - flyttar till Klockaretomten **1835**
Dotter	Stina, född på platsen 1819 den 4/4 - flyttar ut till Kyrkefalla **1841**
Gift son	**Anders Magnusson Flink**, född på platsen 1812 den 3/3 - not; "Torpare"
Hustrun	**Sara Lena Berg**, född i Stensgårdshult 1812 den 11/11 - flyttar in 1833 i mars
Dotter	Anna Lisa, född på platsen 1833 den 7/11 - not; "Mycket snäll!" - flyttar till Ulunda **1854**
Dotter	Charlotta, född på platsen 1835 den 31/8 - flyttar ut **1857** från nytt boende
Son	Johan Magnus, född på platsen 1845 den 22/3
Dottern:	Alida Ulrika, född på platsen 1852 den 17/6

Anders Magnusson (Flink) återfinns flyttad i boken till under **Hålltorps rote** inhyses/torpare mellan år 1854 **till år 1877** - **då han dör**. Han finns tillsammans med **hustru Sara** - **som dör 1881** - och med barnen; Sonen Johan

Magnus - flyttar ut **1860**, dottern Alida som flyttar till Sköfde **1869.**

De flyttar troligen till huset i grustaget, senare kallat Sandtaget, vid Bäckedalen vid **Broddenstorps marker** (**också kallad Måstomten**) och **Lindqvista tomten** - enligt skrivet kontrakt - se nedan!

Bäckedalen Anders Flink kontrakt .pdf
33 KB

Inhyses vid Flinks torp - Bäckedalen under Ivarstorp; 1776-1854 - då Flinksfamiljen var torpare här i fyra generationer!

Inhyses vid Ivarstorp i Bäckedalen 1776 - 1854;
(två möjliga hus(?) och innan det nya huset Flinkebo i Bäckedalen 1855 - Flink flyttar ut 1852/54 till Hålltorps gärde vid Broddenstorp och Lindqvista tomten i Bäckedalen (anm; KF, 2013)

^^^

Enkan **Karin Svensdotter**, född i Rackeby 1729 - hon dör **1787**
Dottern Catharina Johansdotter, f. i Lille Kullen 1762 den 16/11, utflytt till Rackeby 1779 -in 1782 från Späckatorp
Dottern Bolla Johansdotter, född Lille Kullen 1768 den 23/8 - flyttar ut till Dikaretorpet **1783** - in och ut Skarke **1788**

^^^

Afskedade Soldaten Sven Klosterberg, född i Stenhammar 1730- **dör**, 51 år gammal, i Fallandesot den 3/8 **1781**
Enkan **Lena Andersdotter**, född Kinnewedum 1737
Son Anders, född på platsen 1769 den 3/10
Dottern Inga, född i Bostället/Bäckedal 1765 - flyttar ut till Wing **1783** - in och ut igen till Wåmb **1788**
Oläsligt Kajsa Svensdotter, född i Lille Kullen - flyttar ut **1784**

^^^

Änkan **Lena Bengtsdotter**, född i Ökull 1736
Son **Bengt Andersson**, född i Rättarebacken 1776

^^^

Inhyses **Elias Sjöman**, född i Lyrestad 1740 - flyttar in 1792 med familj - ut till Späckatorp **1798** med nya hustrun - han flyttar åter med familj till Bäckdalen under Ivarstorp som inhyses 1800 - **dör här 1809**
Hustrun Maria Johansdotter, född i Hafsted 1732 - **hon dör 1792**
Son Johannes, född i Lyrestad 1762 den 10/8 - flyttar ut till **Stens Boställe** - gift
Son Magnus, född i Lyrestad 1771 12/9 - flyttr ut till Hända **1792**
Son Carl, född i Lyrestad 1764
Ny Hustru Annicka Svensdotter, född i Eggby 1763 8/1 - flyttar in från Tiurled - skadad i barnsäng
Son Anders, född på platsen 1798 - flyttar ut till Öfverbo **1812**
Son Fredric, född på platsen 1802 den 22/7 - dör här i september **1804**

^^^

Här finns inga nya inhyses registrerade särskilt på Bäckdelan Ivarstorp mellan åren 1815 och 1854 och några ovan har varken avflyttnings eller dödsdagar registrerade!

Inhyses/boende vid Ivarstorp i Bäckedalen 1854 och framåt - se nedan under boende på Flinkebo 1854 -->

Anders (Magnusson) Flink flyttar till huset i grustaget och använder mark på Hålltorps ägor 14 mars 1852

År 1852 skriver **Anders Flink** på ett kontrakt med Hålltorps ägare, **Anders Pettersson**, att få ta över en jordbit vid vad som beskrivs "belägen vid det så kallade **Broddenstorp eller Måstomten** och **Lindqvista tomten** kallade," Kontraktet skrevs senare om 1865 med samma villkor och kom att gälla till 1877 då han dör.
(Ortsnamnsregistret anger Mossagärdet som naturnamn för gärde under Hålltorp.)

Skiftestilldelningen 1803 till Stora Hålltorp blir oklar vad gäller gränsmarkeringar i Bäckedalen och Hålltorp har under lång tid uppfattningen att man har rätt till mark från Broddenstorp ner mot Ljungstorspvägen- Detta avvisas så sent som 1926 i samband med en domstolsförhandling.

Anders Pettersson hade övertaget arvedel av Flinkebacken genom arv 1851 från sin far Petter Jonsson, Uppsala/Ivarstorp, som i sin tur köpt den som förpantningslägenhet 1815 (från början på 99 år) från Lars Jansson, ägare av Späckatorp fr o m 1814. Arvingarna sålde denna förpantning vidare till Johan Sandblad 1865.

Allt detta gjorde att Hålltorp ansåg sig kunna skriva "torparkontrakt" med Anders Flink med bostad i Sandtaget och med marken vid Broddenstorp.
(Avskrift av köpehandling 1815 förmedlad av Verna Andersson, Ljungstorp 2013)

Flinks flyttning från Flinks hus 1852-54 innan det revs och ersattes med nytt på motsatt sida på tomten för Bäckedalen under Ivarstorp. Den röda pilen hänvisar till var han fick sitt boende ordnat genom Anders Pettersson på Hålltorp. Flink kvarstår som inhyses Stora Hålltorp intill sin död 1877 - då troligen boende på Sandtaget.

Troligen hade han också möjligheter att driva ett mindre torp för uppehället, med 30 + 4 dagsverken per år på Hålltorp som betalning.

Läs gärna avskrift av kontrakt mellan Anders Flink och Anders Pettersson, Hålltorp - **klicka på .pdf-filen nedan**!

Bäckedalen Anders Flink kontrakt .pdf
33 KB

Anders Flink's boplats 1852-1877 med delvis oklara ägoförhållanden

Karta för skiftet 103 är krångligt ritad i det allmänna sandtaget vid skiftet 1803 och kring Flinkebackens bildande som kronolägenhet.

Det finns heller ingen vägledning i förrättningstexten hur dessa gränser skall räknas. Så det är nog ett gott antagande att det var osäkert för alla till vem dessa kilar hörde.
(Den märkta Pukatorpsmarken= Späckatorps "Odalslycka".)

Ålltså inte otroligt om Hålltorp räknade en del av denna mark som sin och upplät den till Flink 1852 innan det var närmare reglerat på uppföljande kartor.

Dessutom hade ju Peter Jonsson på Uppsala/Ivarstorp förvärvat Flinkebacken 1815 genom en s k förpantning som sedan gick i arv till hans son Anders Petterssson som köpte Hålltorp 1844. Samma ägare gjorde väl det inte så viktigt hur markerna exakt var reglerade då han skrev detta kontrakt och gjorde väl inte heller så stor skillnad på sin mark och allmän mark vid den tiden!

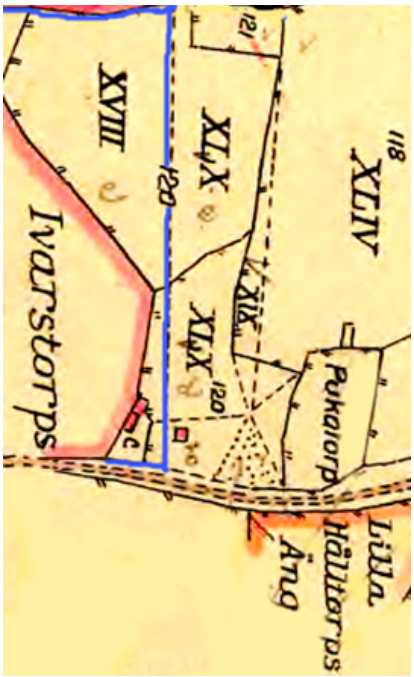

Fastighetskartan 1872 *visar hur området för "grundägan" till Späckatorp (förpantad), (nu grundägd av Backa gård sedan 1868), ser ut för tiden. Markerna kallade* ***Flinkebacken, Fläckhagen och Smedslyckan****. Det syns att den översta "kilen" ovanför det som är "Lindqvista tomt" har varit delvis oklar i sin tolkning av tillhörighet, då någon ritat dit kilen med gränser som en egen äga med blyerts i efterhand på kartan, troligen inför ändringar senare (1926).*

Marken där med blyerts har skrivits "Sålt 1960" visar de ägor som 1960 namnges ***Smedsslätten*** *och* ***Fläktehagen****inför denna försäljning och markbyte (Se förtydligande karta nedan!). Detta är den "gamla" Späckatorps Odalsäga, tidigt enstakad och frånskild Kronoparken Billingen, som här nedan fått två namn, vilka tycks hänga samman mednamnen ovan från 1872* ***Fläckhagen*** *och* ***Smedslyckan****.*

Bl a kartan 1872 användes vid 1960 års lantmäteriförrättning som "bevis" på att ägorna av hävd tillhörde Flinkebacken 1[1]!

Några av husen i Bäckedalen finns inritade; bla ladugård för Flinkebacken, möjligen Lindqvistes "Nyhemman" från 1832 vid vägen, Sandtaget och Kämpenstorp med ladugård. Däremot saknas inritat bostadshus på själva

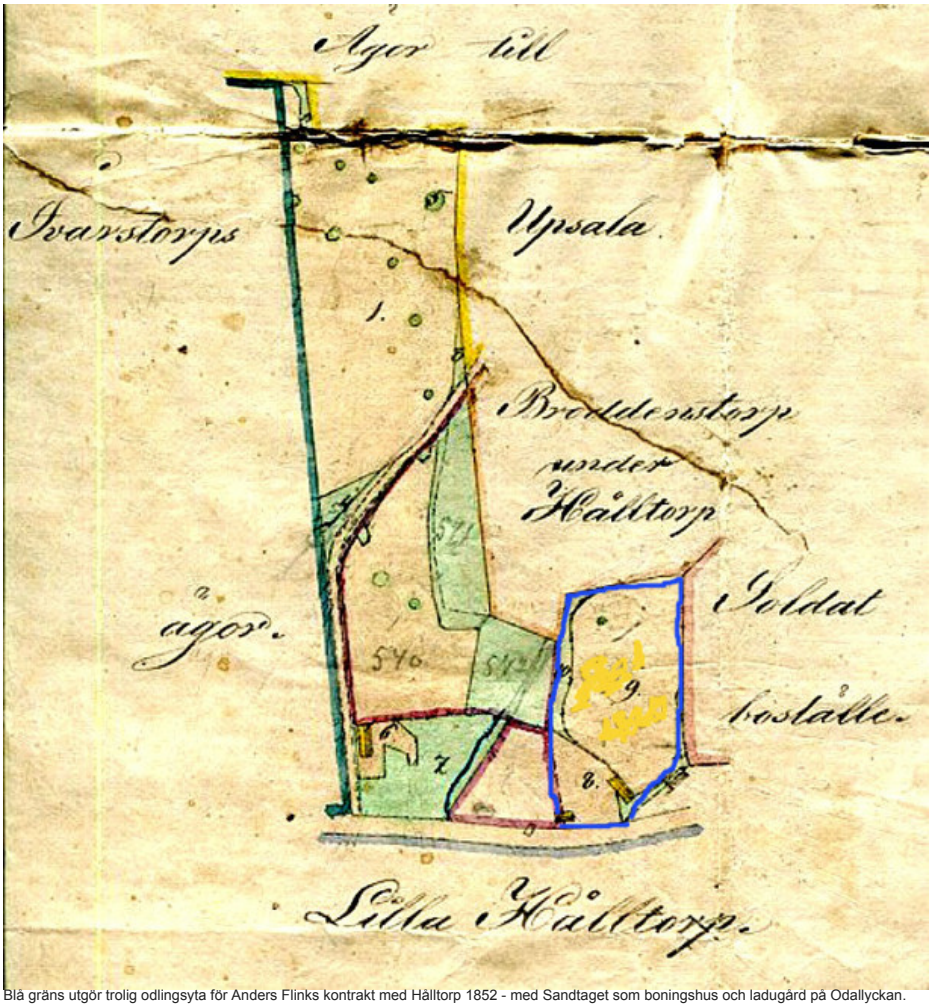

Blå gräns utgör trolig odlingsyta för Anders Flinks kontrakt med Hålltorp 1852 - med Sandtaget som boningshus och ladugård på Odallyckan. Hålltorp äger inget av marken enl. senare dom.

Flinkebacken vid den här tiden.

*Som kartan är ritad 1872 kan man se hur **Sandtaget** utgörboninghus och att odlingsytan utgörs av allmänmarken + odallyckan upp mot Broddenstorpsmarken, där också ladugård är byggd. Det var denna yta Anders Flink har kontrtakt med Hålltoirp om, trots att de inte äger något av marken.*

1856

Ny familj flyttar in i Flinkebo/Bäckedalen under Ivarstorp efter Flink och änkefru Catharina Charlotta Trotzig född Kuylenstierna anländer

Ny familj flyttar in i **Bäckedalen** - namnet då överstruket och ändrat till: **Flinkebo** - se boendeförteckningen nedan! - den nya famlijen står som inhyses (**Flinkebo, Ivarstorp)** från att ha varit inhyses på Upsala.

Troligen flyttades huset och byggdes nytt i samband med denna växling av boende. Det nya läget och hus finns sedan med på 1856 års karta - se karta och boendebeskrivning nedan!

Dessutom flyttar i en ålder av 63 år adelsdamen **Fru Catharina Charlotta Trotzig född Kuylenstierna** in i Bäckdalen **1856**, **köper** granntomten, förpantningslägenheten **Flinkebacken** (enligt inteckningsdokument),**arrenderar Flinkebo** fr o m 1862 (enligt husförhörslängd) samt bedriver affär i huset vid vägen i det forna grustaget; Lindqvists hus i Bäckedalen. Se mer kring Fru Trotzig nedan och vid rubrikerna A.13 Bäckedalen - Flinkebacken samt A. 19 Bäckedalen 2!

1856 tillskrivs inflytttande Änkefru Trotzig **ägandet av husen I Bäckedalen**. Hennes ägande omfattade alltså Späcktorps grundägande i Bäckedalen Flinkebacken, samt Smedslyckan och Fläkthagen (tidigare tolkad som allmän mark och en särskild äga för Späckatorp!) Desutom enligt PM upprättat på Backa gård andra förpantingar, troligen även Vadet.

Hon ägde dock inte vad som framgår **Flinkebo - ägan till Ivarstorp**. Den arrenderade hon fr o m 1862.

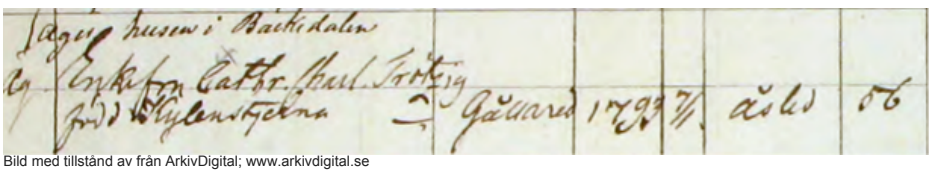
Bild med tillstånd av från ArkivDigital; www.arkivdigital.se

***Texten;** "äger husen i Bäckedalen - äg(are) Enkefru Cathri. Charl. Trotzig född Kylenstjerna, Gällared, 1793, 7/1, (flyttar in från) åsle 1856"*

Kommentar; hon måste ha mellanlandat någon annan stans, då det i Åsle husförhörslängd står att hon flyttade ut från Svartarps Säteri, Åsle efter att ha sålt det - till Skövde 1851.

Det finns tydliga belägg för köpet av Flinkebacken, troligen köpte hon även "affären" i Bäckedalen - Petter Lindqvist gamla hus och bosatte sig där enligt Margit Lindquists berättelse 2014-03-24.

(Uppgift Kent Friman, 2014)

Karta 1856 med reglering av Flinkebo som kronolägenhet till Ivarstorp

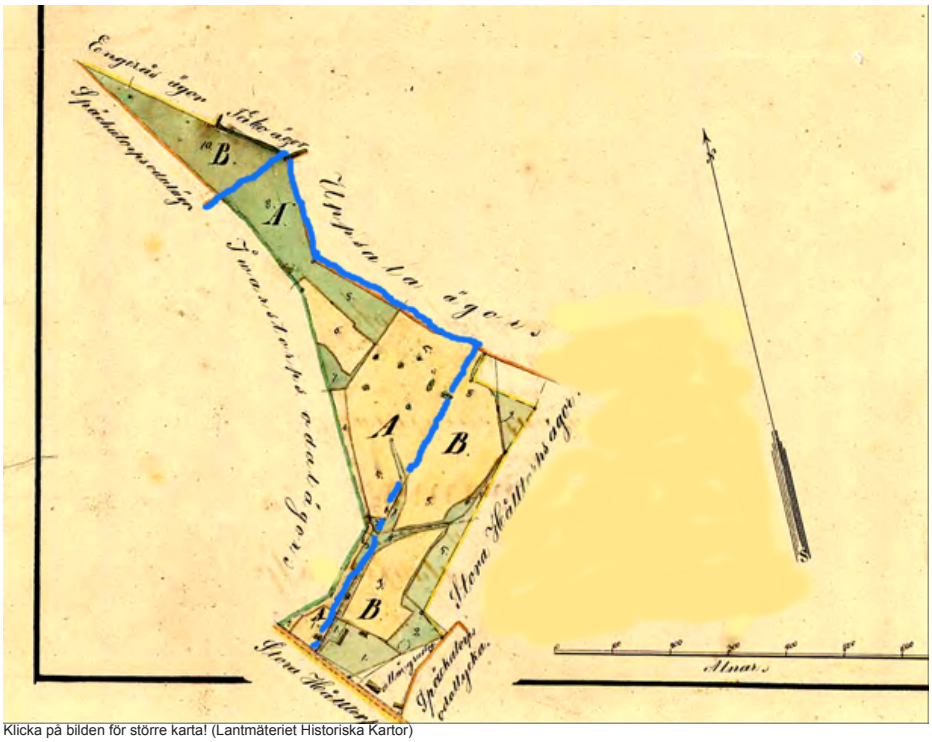

Klicka på bilden för större karta! (Lantmäteriet Historiska Kartor)

Karttexten beskriver:
***Littera A=Flinkebo**, läggs som Kronoäga till Ivarstorp (utmärkt blått, KF) Kronan har rätt till inkomst av marken*
Littera B = Flinkebacken - läggs som kronoäga till Späckatorp

Nu har **Broddenstorp/Rättarebacken** också blivit Stora Hålltorps ägor. Stora Hålltorp tilldelades Broddenstorps ägor i samband med skiftet av Billingeliderna 1803.

Flinks hus rivet - i kyrkoboken nytt Flinkebo (överstruket Bäckedalen)

Detalj av karta 1856 med Flinkebos husplats (vid littera A.) - en ny husplacering inom samma intäkt, men mitt emot tidigare huspalcering - vid gränsen mot Späckatorps del som nu blev Flinkebacken.

Detaljbild över uppdelningen av de av Ivarstorp näraliggande delarna utmed Ljungstorpsvägen. ***A= Flinkebo*** *som nu fått* ***ett nytt hus och husplats*** *och läggs nu* ***formellt till Ivarstorp som kronolägenhet.***

Flinkens gamla hus är nu borta *på 1856 års karta och det nya benämns* ***Flinkebo*** *en kort tid också i husförhörslängderna, innan och före dess* ***Bäckedalen under Ivarstorp****. Regleringen sker som kronolägenhet, dvs inte som fullt fritt inkorporerade skatteägor ännu - särskild avgift för dem går till Kronans militieorganisation.*

Själva husplatsen med bostad (under där A:et nu står) blir senare en avsöndrad inäga på Ivarstorps mark i hörnet mot Ljungstorspvägen och heter efter förrättning 1950 ***Ivarstorp 1:2****.*

På Speckatorps del - ***Flinkebacken*** *(****B.****) finns nu 1856 ett* ***nyare uppfört boningshus*** *längre upp i backen* ***med ladugård och fägata*** *i väster mot Flinkebo (****A.****).*

Man kan också se att här fanns ett ***allmänt grustag****, som redan nu är* ***bebyggt med två stugor*** *vilka är med och bildar* ***boendeområdet Bäckedalen*** *- som hela boendeområdet med stugor kommer att kallas under en tid i husförhörslängderna och troligen också i folkmun. Därefter används* ***Bäckedalen*** *mer specifikt för några av husen.*

Under en senare tid kom husplatsen på **Flinkebo under Ivarstorp** att kallas för "**Pettera-trädgård**", troligen efter en trädgårdsmästare Lars Petter Pettersson som flyttar in med familj i Bäckedalen 1873. **Flinkebo** är ett namn som enligt ortsnamnsregistret aldrig fick folkligt stöd och därför inte användes. Kanske inte så konstigt med tanke på att den "Flinkska eran" nu var slut och ett nytt hus stod byggt.

Boende i Flinkebo/Bäckedalen under Ivarstorp mellan 1854 - 1886

Husförhörslängd 1854-1862, Flinkebo;

Inhyses Petter Larsson, född i Varnhem 1802 den 24/5 - flyttar in 1854 som inhyses från Upsala
Hustrun Eva Svensdotter, född i Fröjered 1804
Dotter (Lina) Helena, f. i Varnhem 1831 - in 1855 in från Kjerrtorp

Dottern bildar familj och hennes make

Inhyses Anders Petter Larsson, född i Varnhem 1837 den 13/2 - -flyttar in vid dotterns födelse 1859
Hustrun (Lina) Helena, f. i Varnhem 1831
Dottern Anna Charlotta, född 1859
Dotter Maja Greta, född i Varnhem 1860 den 30/8
- hela den unga familjen flyttar ut till Tåbolet, Kyrkebo **1861**

Hit flyttar också;
Pigan Anna Olofsdotter, född 1811 den 6/2 - in 1857 från Wånga

Adelsdam finns nu också på Flinkebo;

Husförhörslängd 1862-1869, Bäckedalen;

~~**Inhyses Petter Larsson**, född 1802~~ - dör här **1862**
Inhyses Änkan Eva Svensdotter, född 1804 - bor kvar

Arrendator Enkefru Chatrina Charlotta Trotzig f.Kuylenstjerna, - född i Gållared 1793 den 7/1 - står här 1862
med pigan Anna Olofsdotter, född 1811, som flyttade in 1857

Här finns då också som inhyses;
Maken Johan Jonsson Sandblad, född i Berg1827 - på fästning
Hustrun Stina Andersdotter, född i Sköfde 1832 den 24/2
Dotter Emma Christina, född i Sköfde 1853 den 14/3
Dotter Mathilda, född i Varnhem 1856 den 15/4
- de flyttar ut som hyrande till Upsala 1866

Karta 1856 visar nytt hus - kallat Flinkebo. Blått=Ivarstorps ägor (västerut, dvs till vänster om blå linje)

Husförhörslängd 1869-1880, Bäckedalen;

Svårläsligt överst på sidan iskrivet och överstruket; - ~~*Eg. f. E. från Waraslätten från Lidköping*~~

Skulle uttytt kunna vara: ***Egare Fröken Edelman från Waraslätten från Lidköping***, därför att en mamsell Edelman enligt inteckningsprotokoll 1880 köpte *Flinkebacken* av enkefru Trotzig - alltså inte *Bäckedalen under Ivarstorp*, som det står överst på den här sidan i husförhörslängden. Här finns en svårighet i att de båda ägorna kan vara sammanblandade (anm; KF, 2013), troligen har man uppdagat detta och helt strukit anteckningen - sedan följer:

Arrendator Enkefru Cathrina Charlotta Trotzig född Kylenstierna, född 1793 - flyttar till Fägred **1876**
Pigan Anna Olofsdotter, född 1811 - flyttar med sin matmor till Fägred **1876**

Pigan Anna Kajsa Johansdotter, född i Lundby 1852 den 9/3 - flyttar in från Brandstorp - ut **1870**

Enkan Eva Svensdotter, född 1804 **bor fortfarande kvar** sedan 1854 - inhyses

Adligt släktad änka arrenderar Bäckedalen under Ivarstorp 1862

-1876

Något om den adliga ätten KUYLENSTIERNA nr 1304

Adlad 1693-11-30, introducerad 1697.

Gudmund Emanuel, (son av Johan - i sin tur son av den först adlade Johan), född 1749-10-19 i Måssebo. Volontär vid Älvsborgs regemente 1764-02-02. Rustmästare vid Älvsborgs regemente 1770-02-21. Förare 1773-06-25. Fänrik 1777-12-03. Avsked med löjtnants karaktär 1787-10-09. Kapten vid vargeringskåren i Göteborg. **Dör** på Sotanäs i Gunnarps socken, Hallands län **1802-02-25**.

Gift 11/11 1792 med Annika Carlsdotter (bonddotter) i hennes 1:a gifte - född 1757, död 1841.

Hon gifter sig igen den 15/1 1804 med Sven Hulten. Bondson från Nottebäck, född där den 1 maj 1757. Stud. i Lund 1780, prästvigd 4/10 1783, komminister i Gryteryds kyrka 1792, tilltro 1793, tjänstfri 1822. "En stilla och from man." Död den 1 maj 1824.

Adliga släkten Kuylenstiernas vapen Nr 1304. (Publicerat med tillstånd av www.adelsvapen.com)

Barn i äktenskapet med Gudmund Emmanuel Kuylenstierna:
Johan Emanuel, född 1781, död 1823.
Marta Elisabet, född 1791, död 1849. Gift 1811-06-16 med pastorsadjunkten i Hjärtums förs, Göteborgs stift Josef Jörling, född 1786, död 1862.

Den till Ljungstorp senare flyttande dottern, då som änkefru:
Catharina Charlotta, född 1793-01-07 på Gällered, död 1883-12-26 Rödjan (alltså sonsons dotter till 1:e adlade**)**
Gift med **godsägaren Carl Fredrik Trotzig,** f. 1790-09-28 Fårsnäs, **död 1844-10-13 Svartarp**, Åsle, Falköping

Sedan följde barnen;
Anna Gustava, född 1794, död 1843-07-28 i Torups socken, Hallands län. Gift 1811-12-01 i Gunnarps kyrka med kommissionslantmätaren, sedan häradsskrivaren i Hallands län Carl Hemvall i hans 2:a gifte (gift 1:o 1785 iGrimetons socken, Hallands län med Catharina Lagerbom i hennes 2:a gifte, född 1741, död 1809, dotter av rådmannen Jakob Lagerbom), född 1753, död 1828 på sin egendom Brännö i Torups socken [El.].
Johanna Carolina, född 1795-11-28, död 1837-11-16. Gift 1823-01-06 med fanjunkaren Anders Henrik Björnberg i hans 1:a gifte, född 1794. Död 1863.
Erik Anders, född 1797. Kvartermästare. Död 1864.
Adolf, född 1800. Fänrik. Död 1882.

(Text och bild med tillstånd från www.adelsvapen.com)

Svartarps Säteri, Åsle ägt av fanjunkaren Patron C. F. Trotzig m. familj

Änkefru Trotzigs man, Fanjunkaren **Patron Carl Fredrik Trotzig**, dog redan 1844 den 13/10 på Svartarps gård, Åsle, Falköping, endast 54 år gammal, där han bodde med sin familj. Gården med tillhörande gårdar omfattade 2 5/8 mantal, en relativt stor gård alltså, som kallades Säteri.

Den ärvdes av hans familj;
Hustrun Catharina Charlotta Trotzig och barnen;
Son Olle Gudmund, född i Böne 1825 den 6/4 -ut 1848
Son Carl Johan Emil, f. i Böne 1828 d. 25/1 - ut 1846
Dtr Augusta Charlotta, f. i Hångsdal 1829 den 11/6 - ut 1847
Son Christoffer Gottfrid, f. i Hångsdal 1832 den 27/5 - ut 1851
Dtr Emma Mathilda, f. i Hångsdal 1833 den 15/8 - död 1847

1851 säljs hela Säteriet till Patron P. Millqvist Rök, från Dimbo
(Uppgifter från husförhörslängder, Kent Friman, 2013)

Svartarps gård 1912. Fotograf Harald Eriksén; Bild från Västergötlands Museum - bildarkivet/bildnummer: A61438

Änkefrun Catharina Charlotta Trotzig flyttar efter försäljningen av säteriet Svartarp i Åsle till Sköfde 1851.

Änkefru Catharina Charlotta Trotzig född Kuylenstierna i Ljungstorp

Det kan konstateras att änkefru Trotzig, född Kuylenstierna, av någon anledning väljer Ljungstorp och där Bäckedalen som plats för sitt liv under några årtionden under 1850 -1870-talet - mellan hennes 63:e och 83:e år i livet! Kanske hade hon kontakter med familjeklanen vid Hålltorp/Ivarstorp/Uppsala - som då också ägde Flinkebackens förpantning.

Hon finns här i husförlängden på sidan **Bäckdalen under Ivarstorp** skriven som arrendator **1862** - flyttar in som "ägare av husen i Bäckedalen" redan **1856** och enligt Margit Ilndqvist 21014-03-24 in i huset Bäckedalen 2 (det Lindqvistksa huset). Hon ägde enligt inteckningsprotokoll åtminstone Flinkebacken fram till 1875/76 - då hon sålde det till en Mamsell Edelman och lämnade Bäckedalen med sin piga för Fägred, då 83 år gammal.

1872 fastställdes enligt förrättning att grundägandet till Flinkebacken, Smedslyckan och Fläkthagen tillhörde samma lägenhetsenhet under dåvarande Backa gård - med försåld innehavarrätt för Flinkebacken t o m 1914. Späckatorps Odallyckas förpanting var då återlöst av Backa gård, strax efter köpet av Späckatorp.

Mellan 1856 och 1875 ägd av Änkefrun C. C. Trotzig. I Hägnadshandling 1871 anges t ex Späckatorps gamla Odallycka som "Fru Trotzigs lycka" med gräns mot soldattorp N:r 330 med hägnadsskyldighet. Det är troligen en förpatning av **Vadet** som avses. Fru Trotzigs ägnad ("422 fot" = ca 140 meter) beskrivs som en av alla Soldattorpet Nr 330's alla uppmätta hägnader, och uppräknas i ordningen efter "Hålltorps hägnad åt gatan" (troligen Fermagatan).

(Handlingar från Backa gårdsarkiv och familjen Holmqvist i Bäckedalen.)

I inteckningshandling från 1880 kan man läsa att änkefrun hade innehaft lägenheten **Flinkebacken** (tidigare**Bäckedalen under Späckatorp**, en kronoskattelägenhet som förpantats på 99 år i maj 1815 av ägaren till Späcketorp, Lars Jansson, till ägaren av Ivarstorp, Petter Jonssnon och hans hustru

Cajsa Jonsdotter.

1880 ägde Backa gård genom S. A. Schöler, som köpt Späckatorp, i grunden den förpantade marken. Änkefrun hade försummat att visa detta för den nya köparen genom inteckning för lägenheten. Det fanns nu bara 25 år kvar av innehavarrätten av lägenheten enligt det urprungliga kontraktet (förpantningen) från 1815. Änkefru Trotzig hade försålt densamma 1875 till Mamsell Edelman och blev då ålagd att skaffa åtkomsthandlingar, vilket hon alltså hade försummat. (**1880 var änkefrun 87 år gammal!**)

Schöler på Backa gård går med på att få detta inskrivet i inskrivningsboken för lägenheten, när änkefrun kunde visa att hon ägde marken hon sålt, genom ett fastebrev från Häradsrätten 1875 där det fastslogs att hon var ägare till just denna mark, "som blivit genom kontrakt upplåten".

Se mer under rubriken A. 13 Bäckedalen - Flinkebacken samt A. 19 Bäckedalen 2!

(Tack familjen Hans och Kristina Holmqvist, Bäckedalen, Flinkebacken 2:1, för kopior av dokument, 2013!)

Änkefru Trotzig överfalls, misshandlas & rånas i sitt hem i Bäckedalen 1875 - då 82 år gammal !

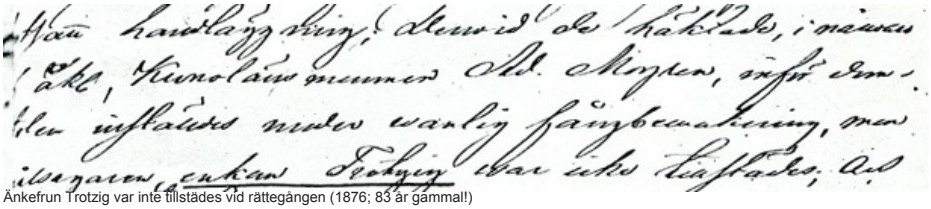

Änkefrun Trotzig var inte tillstädes vid rättegången (1876; 83 år gammal!)

Änkefrun Trotzig var inte tillstädes vid rättegången (1876; 83 år gammal!)

1876 den 13 juli domstolsförhandling i Valle härads rätt Ala:172; 1875;

Verna Andersson, Ljungstorp avskrift;

"Uppskjutna till denna dag utsatta rannsakningen, hvilka senast den 22 näst Juni förewarit att under 8 :22 här i detta dokument finnes antecknat angående häktade, för de tilltalade straffångarne August Johansson Qvist, Lars Johan Jonsson Qvist, jemte Carl Wilhelm Carlsson Delström från Grönelid under Högsbolet, August Johansson Tellberg från Molid under Tatermyran samt Johan Larsson Boström från Jutaberget företogs nu till handläggning. Därvid de häktade i närvaro af åklagaren Kronolänsmannen A. Mogren, inför domstolen inställdes under wanlig fångbevakning, men målsägaren, enkan Trotzig, war inte tillstädes; angavs af Lars Johan Jonsson Qvist, under förmenande att vilja afgifva en sannfärdig berättelse om ifrågavarande brott, att efter det han dagarna efter sistlidne påsk hos Tellbergs föräldrar sammanträffat med tilltalade August Johansson Qvist och de båda i sällskap har åkt till några bekanta i närheten af Öwfverby Gästgifvaregård, **tillade August Johansson Qvist på återvägen från Öfwerby bifallit Lars Qvists förslag att natten till den 2 nästkommande maj möta Lars Qvist uti afskedade soldaten Ferms obebodda stuga vid nya vägen öfver Billingen för att derefter gemensamt begå rån hos målsägaren (Änkefru Trotzig)**, att nämnde skiljts i närheten af Binneberg, då August Qvist begaf sig på en wäg till Sköfde, hvaremot Lars Qvist styrde kurs till Skara, dit han anlände den 30 april och derstädes sammanträffade med förre fästningsfången Johan Fredrik Söderberg från Gudhems härad, hvilken Lars Qvist widtalade att uti rånet deltaga,

att Lars Qvist av Söderberg den 1 Maj på eftermiddagen gingo från Skara och infunno sig omkring klockan tio på aftonen på den bestämda mötesplatsen, dit efter en stunds wäntan August Qvist anlände, hwarefter båda Qvistarne jemte Söderberg skyndsamt begifwa sig till målsegarens bostad (Änkefru Trotzigs bostad), uti hvilken Lars Qvist och Söderberg, under det August Qvist såsom vakt qvarstannade på wägen utanför, beredde sig tillfälle att inkomma medelst uppbrytande av en dörr på baksidan af byggnaden, att, sedan Lars Qvist och Söderberg inkommit, den sistnämnde med hotelser anföll målsegaren (Änkefru Trotzig) och med handen "grep" henne i ansigtet, under det Lars Qvist hopsamlade och i fyra säckar nedlade allt det målsägaren tillhöriga gods, som kunde åtkommas, hwarefter säckarna blefwo utburna ur huset och af båda Qvistarna jemte Söderberg burne till en ladugård, som tillhörde den s k Statars Jonas, der Söderberg qvarlemnades,

medan August Qvist och Lars Qvist återwände för att wid Skräddaregården Klostret sammanträffa med den s k Taskes August eller August Andersson, hvilken enligt aftal med Lars Qvist gått tillbaka och anlänt ett stycka af wägen, träffade de August Johansson Tellberg sittande i landswägsdiket som af Lars Qvist vidtalades att bära en säck till Sköfde, hwilket han tillföll samt medföljde till det ställe, der Söderberg med säckarna lämnats, då en hwar af August Qvist, Lars Qvist, Söderberg och Tellberg taga hwar sin säck samt fortsatte wägen till Ändebäcken, hwarefter de togo af landswägen och gingo inåt skogen, afsigt att derstädes gömma säckarna och sedan gå till Sköfde, att efter det de nedsatt sig att hwila wid en mosse, de funnit sig eftersatta, då Söderberg skyndade åt Öglundahållet, hwaremot Lars Qvist återwände samma wäg, på hvilken han kommit, men blef derstädes anträffad af de spanande personerna och gripen uppgifvande Lars Qvist tillika att, sedan han underättat Tellberg hwarifrån säckarna erhållits, Tellberg wägrat att bära någon af dessa, men dertill tvingats af Lars Qvist, samt att, innan de anländt till mossen, Lars Qvist tagit af wägen och nedsatte sin säck i skogen, hwarefter han uppsökte de andra honom följaktige rånarne, förnekande Lars Qvist på det bestämdaste att Delström och Boström warit uti rånet delaktige.

Hörd äfwen Lars Qvists nu afgifne berättelse förklarade August Qvist, att han widblef sin aflagde bekännelse, hvilken ur protokollet för honom utpekades hwarförutan han medgaf, att han väl dagarna efter påsk warit Lars Qvist följaktig till Öfwerby och derifrån, då de skiljts i närheten af Binneberg, att han icke ville förneka att de under wägen samtalat om rånet, men att detsamma blifvit fullt afslutadt wid deras sammanträffande hos Tellbergs föräldrar den 29 och 30 April samt att han wäl hört talas om, att en straffad mansperson wid namn Johan Fredrik Söderberg skall finnas i trakten af Falköping, men att August Qvist icke kände honom och att inga andra än de nu tilltalade wid ifrågawarande råns begående warit dervid närvarande eller deruti deltagit.

Lars Qvist och August Tellberg gjorde uppmärksamma på deras emot hwarandra stridande berättelse, angående deras sammanträffande natten emellan den 1 och 2 Maj, förklarade, hwar å sin sida, att de icke kunde ändra sina yttranden och Delström och Boström sade sig icke hafva något att tillägga till det de under ransakningarne uppgifwit.

Åklagaren anhöll om witnesförhör med Carl Svensson i Olofstorp, Johs Larsson i Stenstorp och Gustaf Andersson i Kärret, emot hvilka vitnen ej förekom annat än att tilltalade. Lars Qvist fordrade, att de som sin frejd skulle förete prestbewis, och som de båda förstnämnda medhade af wederbörande pastor utfärdade samt i nämnden witsordades att Gustaf Andersson vore målfredjad fingo bemälde wittnen aflägga sanningseden, för missbruk,

hwaraf de warnades och hwar för sig hörde, berättade:

1: Carl Swensson: att tilltalade Boström ifrån middagstiden intill klockan 6 e.m. den 1 Maj, jemte witnet, sysselsatte sig med stenbrytning hos Boströms swåger Fremst, men att witnet sedan nämnde kunna ej sett Boström och ej heller wet, hwarmed han derefter företog sig.

2: Johs Larsson: att witnet ej hade sig annat bekant än att witnet såg tilltalade Boström emellan kl 3 och 5 på e.m. den 1 Maj hos sin swåger Frans wara sysselsatt med stenbrytning.

3: Gustaf Andersson: att wt., som bor i närheten af tilltalade Boström, på e.m. den 1 Maj såg tilltalade Delström och Tellberg gå igenom grinden, som leder till Boströms hemwist.

Berättelserna upplästes, widhölls af witnen, som fordrade ersättning för inställelsen under uppgift att de woro boende 1,5 mil från tingsstället.

Sedan tilltalade Lars Qvist härefter anhållit att få uppplysa, att den under ransakningen omnämnde, af Boström innehafde revolver blifwit af Lars Qvist wid de spanande personernas ankomst bortkastad i skogen, öfwerlemnades ransakningen till afgörande. Dermed åkl, för att wisa huru tilltalade Delström, Tellberg och Boström äro kände i hemorten, inlemnade följande åklagaren tillhandakomna skrifelse:

"Till Kronolänsmannen Litt F.

Efter enskild öfwerläggning, aflade Hds rtn. följande:

Utslag

Genom tilltalade August Johansson Qvist och Lars Johan Jonsson Qvist afgifne berättelse, hwilka winna stöd af de i målet hörde wittnens utsagor, äro benämnde tilltalade lagligen öfwertygade att hafwa natten emellan den 1 och 2 sistlidne Maj, efter dessa förut träffat aftal med varandra, inkommit i den af målsegaren, enkan Katarina Charlotta Trotzig bebodd stuga å Billingen och derstädes från henne tillgripit gods till ett sammanlagt wärde af Femhundrafemtiotwå kronor 82 öre.

Och pröfwar alltså häradsrätten rättvist förklara dem, August Johansson Qvist och Lars Johansson Qvist saker till answar för rån, jemlikt 18, 28:1 av 4 momentens, samt 10 8:21 kap. Strafflagen, och dömer Lars Jonsson Qvist, hvilken får straff för andra resan stöld, att för rån hållas till straffarbete uti 10 samt utöfwer den honom sålunda ådömda strafftid wara medborgerligt förtroende under tio år förlustig, men som August Johansson Qvist, wilken genomgått straff för fjärde resan stöld jemväl är angifwen för stöld, begången inom Gudhems härad hänvisar domstolen honom att derför undergå rannsakning wid wederbörlig domstol och att slutligen dömas af den rätt, der han sist warder lagförd.

Beträffande öfriga tilltalade, har förekomit:

Mot August Johansson Tellberg, att han blifwit gripen på samma ställe, som August Johansson Qwist och derwid innehaft gods som vid rånet blifwit från målsegaren tillgripet, utan att han för åtkomsten till samma gods kunnat upgifvit annat sätt än att han blifwit af twå för honom obekanta personer twingad att medfölja från Öglunda till målsegarens bostad och att från sistnämnda ställe bära en säck med det tillgripna godset.

Emot Carl Wilhelm Carlsson Delström, att från den plats på Billingen, der August Johansson Qvist och August Johansson Tellberg gripits, en längre person med hatt på hufwudet warseblifwits, springande åt det håll der Öglunda är beläget, att spåren efter denne person uti nyfallen snö följts af wittnena Carl Svensson i Ödelöten samt Gustaf och Carl Högberg i Löten öfwer Billingen ned till landswägen emellan Klostret och Öglunda samt ifrån nämnda punkt å landswägen till det ställe der Delström anträffats att witnen sammanstämmande intygat att ifrån platsen å Billingen, der August Qvist och Tellberg gripits, till det ställe, der Delström anträffats, icke warit synlige spår mer än efter en mansperson, hvilken såsom Delström haft breda stöflar, att Delström wid häktandet befunnits innehafwa en hårprydnad, en spets och en s.k. sprättknif, hwilka saker wid rånet från målsegaren tillgripits, samt att omöjligt är, att Delström, såsom han upgifwit, gående i sällskap med en annan person, kunnat tillryggalägga den twå och en half mil långa wägen från Delströms hemvist till Klostret och derifrån åter till närheten af Öglunda på den korta tiden från klockan emllan twå à tre till klockan något öfwer fem på morgonen,

Emot Johannes Larsson Boström att under spanandet efter de personer, hvilka hos målsegaren föröfwat rån och hwilkas spår i den nyfallna snön följts, uppå Billingen upptäckts spår efter en person, afvikande åt wenster in i skogen från de öfriges, att witnena soldaten Carl Winter, August Jonsson i Iwarstorp och Carl Swensson i Ödelöten, under det de följt detta spår, warseblifwit en säck under ett träd och i närheten deraf tilltalade Boström, inkrupen i ett tätt busksnår, att från det ställe der säcken, hvilken wid undersökning befunnits innehålla gods, som wid rånet tillgripits från målsegaren, till den plats der Boström låg, ledt endast ett spår, **att Boström wid bemälde witnens ankomst och på deras tilltal icke lemnat något swar, utan istället framtagit något under rocken, hwilket och Carl Swensson i Ödelöten uppgifwit wara en pistol och August Swenssn i Iwarstorp något, som liknade en pistol, samt att någon dag efter rånet i närheten af det ställe, där Boström först warit sedd upphittade en sexpipig , laddad revolver**,

Och då , wid äfwensägande af detta och August Johansson Qvists afgifna bekännelse, den omständigheten att de tilltalade icke kunnat wisa skälig anledning till så tidig bortgång från hemmen natten till den 2 Maj samt**tjänstepigan Anna Stina Olofsdotters wittnesberättelse, deruti hon, bland annat intygat, med wisshet welat igenkänna tilltalade Delström såsom den ene af de rånare, hvilka varit inne i målsegarens bostad,** tilltalade August Johansson Tellberg, Carl Wilhelm Carlsson Delström och Johannes Larsson Boström icke kunna till ansvar för själva rånet fälla, likwäl äro lagligen öfwertygade hafwa detsamma med råd och dåd främjat., pröfwar Hdsrtn rättwist döma dem Tellberg, Delström och Boström, som förut icke weterligen varit för brott straffade, att för delaktighet i rån i förmågo av 3 kap 4 avd(?) 13.8.8. strafflagen war för sig undergå straffarbete i åtta år samt att utöfwer den dem sålunda ådömda stafftid Wara medborgerligt förtroende under tio år förlustiga..

Slutligen förpligtar de tilltalade, hwilken af dem bäst gälda gitter, att ersätta de i målet hörde wittnen **tjenstepigan Anna Stina Olofsdotter** och **enkan Ewa Swensson i Bäckedalen**, **Fanjunkaren Carl Westman i Klostret**, **August Pettersson i Hålltorp**, **soldaterna Carl Winter och Gustaf Modig i Billingsliderna**, **Gustaf Högberg, Carl Högberg och Lars Högberg i Löten**, **August Jansson i Iwarstorp, Johan Holmberg i Finnatorp, Carl Swensson i Ödelöten, soldaten Swen Snäll i Klostret,** Carl Swensson i Olofstorp, Johs Larsson i Stenstorp och Gustaf Andersson i Kärret med skjutslega efter en häst fram och åter från witnens hemvist samt femtio öre i traktamente för hwarje i witnesärende tillsatt dag, men om tillgång härtill hos de tilltalade saknas, skola berörde Ersättningar, i enlighet med ofwan stadgade ersättningsgrund, till de witnen som äro boende på en mils eller längre afstånd från tingsstället efter wederbörligen granskade räkningar af allmänna medel utgå, sålunda i anledning af detta utslag de tilltalade åter warda till länsfängelset förpassade.

Den som med detta utslag icke åtnöjes, eger att deruti hos kongl. Majts av Rikets Göta Hofrätt söka ändring genom beswär, hwilka skola underskrifvas af klaganden sjelf eller lagligen befulllmäktigadt ombud samt sist innan klockan tolf å tjugonde dagen härefter, denna afräknad eller å Onsdagen den 2 (nästa) Augusti till bemälde Kungl Hfrätt ingifwas, men försummas det skall klaganden hafwa förlorat sin talan och beswären komma ej under pröfning, dock om någon af de tilltalade, såsom häktade, till ändrings sökande sig befogad finner har han att för beswärsskrift, till författande hwaraf han må hos Konungens Befallningshafwande sig anmäla, inom nämnda tid aflemna till Konungens Befallningshafwande, som dervid widare förfar på sätt 29 punkten i Kongl Förklaringen den

23 Mars 1809 föreskrifna.

Efter utslaget afkunnandes och meddelad besvärshänvisning förklarade åklagaren sig med beslutet nöjd.

I Bergs socken är man tacksam över de män som ingrep i Ljungstorp

8.29 Litt. F

Till
Kronolänsmannen i Walle härad
Herr A Mogren!

Härmed öfwer lämnas 8 listorinnehållande förteckningar öfwer de medel, som i Bergs socken blifwit insamlade till de behjertade män, hvilka grepo 5 personer, som hos enkefru Trotzig begått inbrott och rån. Beslutet om denna insamling är på fleras framställning fattadt i kommunalstämma. Och har församlingen fattat detta beslut och insamlat närliggande medel 71 kr 52 öre dels för attvisa sin erkänsla för rånares gripande dels ock för att uttrycka huru illa ansedda och fruktade de ibland förbrytare äro, hvilka hafva sitt hemvis i Berg. Önskar att medlen på något mera offentligt sätt öfverlämnas.

Berg den 3 juni 1876

Kommunalstämmans ordförande

forts!
Husförhörslängd 1869-1880, Bäckedalen under Ivarstorp;
- ut flyttade alltså fru Trotzig **1876** (83 år gammal) och in flyttar;

Maken	Johan Petter Johansson, f. i Himstad i Östergötland 1818 den 31/3, **flyttar in 1877** m. familj från Warola
Hustrun	Christina Andersdotter, född i Grefbäck 1836 den 26/10
Dotter	Augusta, född i Grefbäck 1860 den 2/5
Dotter	Johanna, född i Grefbäck 1871 den 29/7
Dotter	Sofia Axelia, född i ljunghem 1873 den 28/12
Son	Per Johan, född i Ljunghem 1876 den 10/7
Dotter	Kristina Wilhelmina, f. i Varnhem 1880 den 26/5 - **hela familjen emigrerar till Nordamerika 31/5 1881**

Enkan Eva Svensdotter, född 1804 - bor fortfarande kvar - 65 år gammal och blir nu här 76 år - inhyses

Husförhörslängd 1880-1895, Bäckedalen under Ivarstorp;

Enkan Eva Svensdotter, född 1804 - not; "fattig" - flyttar ut till **Fattighuset 1884** och dör där 82 år gammal den 15/7 **1886**

Flinkebo-marken införlivas efter hand juridiskt helt med Ivarstorp

1861 Påbörjas det formella friköpet av Flinkebo (ansökan) - Kronolägenhetsdelen av Ivarstorp för den tiden - då inte ännu helt frigjord från kronan, då den utgjorde ett kronoskattehemman/ "en kronolägenhet".
1906 Först detta år får **Jonas Johansson** formell lagfart på den skatteköpta kronoägan Flinkebo från Kungl Maj:t och Kronan - först nu äger han på så sätt fullt ut det som var det egentliga Ivarstorp för lång tid.

Namnet **Flinkebo** på den 1856 förrättade skiftesdelen från skiftet 1803 blir aldrig därför riktigt ett namn på ett torp/hus med egen identitet och därför "fastnar" det inte i folkminnet eller blir allmänt känt och används därför inte enligt ortsnamnsregistret. Namnet förekommer dock på kartor och inom lantmäteriet som bakgrund till den mark som år 1952 införlivas med hemmanet Uppsala, förutom en sommarstugetomt, Ivarstorp 1:2, vilken avstyckas för sig.

Flinkebo Skollokal och "Pettera-trädgård"

Enligt muntlig tradition förmedlad av bl a Margit Lindqvist, Bäckedalen, Ljungstorp så fanns här under en tid någon form av skolverksamhet i huset i Bäckedalen under Ivarstorp, troligen före 1877 då skolan startade i Sparrsäter i Ljungstorp och kanske efter Petter Lindqvists "privatlärarundervisning" i Bäckedalen 1845.

Dessutom kallades hustomten där vid gränsen mot Ivarstorp för "Pettera-trädgård" enligt tidiga muntliga traditioner, efter en Petter som anlagt en trädgård. (Vidareförmedlade uppgifter från Verna Andersson, Ljungstorp, 2013)

Troligen är det den "trädgårdsmästare" som i **husförhörslängd 1869-1880** skrivs under Hålltorps Rote:

Arbetaren Lars Petter Pettersson (trädgårdsmästare), född i Wing 1844 den 12/4 - flyttar in med familj **1873**

Copyright Ljungstorpsprojektet, Verna Andersson © 2013 Webbansvarig; Kent Friman - kontakt via Kontaktformuläret under rubriken: Kontakt
Sidan använder cookies.

från Backa - där "trädgårdsdräng"; - not; "Försvarslös"

Det verkar troligt att han flyttade in i något av husen nära Flinkebo under Hålltorps rote och hade tid för att anlägga en trädgård där, då han vid tiden inte hade något annat arbete ("försvarslös"). Kanske uppmuntrades han av Änkefru Trotzig, som då fortfarande arrenderade/ägde och bodde och verkade i husen i Bäckdalen
- se vidare A. 13 Flinkebacken

Trädgårdsmästaren skrivs på samma sida som, och under, en rad "försvarslösa" (dvs arbetslösa) under Hålltorps rote på samma sida som där överst står Magnus Flink.

Anders Flink har via ett kontrakt kunnat konstateras ha flyttat in på Hålltorps marker nära "Lindqvista tomten" och är vid tiden torpare under Hålltorp också nära Broddenstorp. Hålltorp trodde sig äga allmänmarken från Broddenstorpsägan ner till vägen och arrenderade tydligen ut huset Sandtaget med mark till Anders Flink.

Flinkebos nya hus 1856 blir så småningom lärarlokal för undervisande "gubbe". Under 1862-1876 var Änkefru Trotzig skriven som arrenderande Flinkebo.

Allt i det som nu kallades med ett gemensamt namn för Bäckedalen och med vissa svårigheter att reda ut.
(Uppgifter baserade på husförhörslängd införda av Kent Friman, 2013)

Ivarstorp 1:2 - nytt namn på del av ägan 1950 - en sommarfastighet

1928 skriver ortsnamnsregistret att ägan var obebyggd, troligtvis revs det 1854 uppförda huset långt tidigare.

Ägan avstyckades från Ivarstorp 1:1 1950-03-30 och kallades då Ivarstorp 1:2 och ingick alltså inte i Uppsalas köp av de övriga avstyckade markerna kring Ivarstorp.

Köparen av denna avstyckning var tidigare tillsammans med syskonen delägaren och brukaren av Uppsala, **Albin Tage Dahlberg**, född 1903. De säljer gården 1938 till Sven Albert Valdemar Gustafsson, född i Häggum 12/7 1914 som tar över gården den 18/3 1938 - då 24 år gammal och efter fullgjord värnplikt 1934.

Efter försäljningen flyttar **Albin Dahlberg** till sidohuset på **Ivarstorp** och ännu 1941 finns jordbruksarbetaren Albin Dahlberg, ogift, boende på Ivarstorp i samma hus som Gustaf Linus Berg.

Albin Dahlberg köper "**Pettera-trädgård**" 1950 av **Oscar Jonsson** - då den avstyckas i samband med att Uppsala köper Ivarstorps marker i övrigt.

Han säljer sedan marken vidare utan att ha bebyggt den till **Folke** och **Britt Moberg**, som bygger en stuga på tomten. Folke äger efter köp 1950 den 6 december t o m 1961 också **Backen** lite längre upp utmed Ljungstorpsvägen.

Efter Folke Moberg kom **Astrid Alm** att äga sommarstugan.

Ägan, 1 620 m^2, heter sedan **1984 Uppsala 3:1** och på den finns idag (2014) en sommarstuga med ny ägare sedan 2012, med hos lantmäteriet registrerad adress för fastigheten: **Ljungstorp, Bäckedalen 4**.

Ägare före 2012;
Hans Erik och Siv Louise Wennardt.

Senaste ägare efter 2012 är;
Monica Elisabet och Stefan Bertil Balazs, Skövde